

Univerzális programozás

Írd meg a saját programozás tankönyvedet!

Ed. BHAX, DEBRECEN,
2019. május 08, v. 0.0.4

Copyright © 2019 Dr. Bátfai Norbert

Copyright © 2019 Ladányi Balázs

Copyright (C) 2019, Norbert Bátfai Ph.D., batfai.norbert@inf.unideb.hu, nbatfai@gmail.com, Copyright (C) 2019, Ladányi Balázs

Permission is granted to copy, distribute and/or modify this document under the terms of the GNU Free Documentation License, Version 1.3 or any later version published by the Free Software Foundation; with no Invariant Sections, no Front-Cover Texts, and no Back-Cover Texts. A copy of the license is included in the section entitled "GNU Free Documentation License".

<https://www.gnu.org/licenses/fdl.html>

Engedélyt adunk Önnek a jelen dokumentum sokszorosítására, terjesztésére és/vagy módosítására a Free Software Foundation által kiadott GNU FDL 1.3-as, vagy bármely azt követő verziójának feltételei alapján. Nincs Nem Változtatható szakasz, nincs Címlapszöveg, nincs Hátlapszöveg.

<http://gnu.hu/fdl.html>

COLLABORATORS

	<i>TITLE :</i> Univerzális programozás		
<i>ACTION</i>	<i>NAME</i>	<i>DATE</i>	<i>SIGNATURE</i>
WRITTEN BY	Ladányi, Balázs	2019. május 16.	

REVISION HISTORY

NUMBER	DATE	DESCRIPTION	NAME
0.0.1	2019-02-12	Az iniciális dokumentum szerkezetének kialakítása.	nbatfai
0.0.2	2019-02-14	Inciális feladatlisták összeállítása.	nbatfai
0.0.3	2019-02-16	Feladatlisták folytatása. Feltöltés a BHAX csatorna https://gitlab.com/nbatfai/bhax repójába.	nbatfai
0.0.4	2019-02-19	Aktualizálás, javítások.	nbatfai
0.0.5	2019-03-04	Első fejezet kész.	Balázs
0.0.6	2019-03-11	Második fejezet kész.	Balázs
0.0.7	2019-03-17	Harmadik fejezet kész.	Balázs
0.0.8	2019-03-28	Negyedik fejezet kész.	Balázs

REVISION HISTORY

NUMBER	DATE	DESCRIPTION	NAME
0.0.9	2019-03-30	Ötödik fejezet kész.	Balázs
0.1.0	2019-04-07	Hatodik fejezet kész.	Balázs
0.1.1	2019-04-12	Hetedik fejezet kész.	Balázs
0.1.2	2019-04-19	Nyolcadik fejezet kész.	Balázs
0.1.3	2019-04-25	Kilencedik fejezet kész.	Balázs
1.0.0	2019-05-08	Első teljes kiadás.	Balázs

Ajánlás

„To me, you understand something only if you can program it. (You, not someone else!) Otherwise you don't really understand it, you only think you understand it.”

—Gregory Chaitin, *META MATH! The Quest for Omega*, [METAMATH]

Tartalomjegyzék

I. Bevezetés	1
1. Vízió	2
1.1. Mi a programozás?	2
1.2. Milyen doksikat olvassak el?	2
1.3. Milyen filmeket nézzek meg?	2
II. Tematikus feladatok	3
2. Helló, Turing!	5
2.1. Végtelen ciklus	5
2.2. Lefagyott, nem fagyott, akkor most mi van?	5
2.3. Változók értékének felcserélése	7
2.4. Labdapattogás	7
2.5. Szóhossz és a Linus Torvalds féle BogomIPS	8
2.6. Helló, Google!	8
2.7. 100 éves a Brun tétel	10
2.8. A Monty Hall probléma	10
3. Helló, Chomsky!	12
3.1. Decimálisból unárisba átváltó Turing gép	12
3.2. Az $a^n b^n c^n$ nyelv nem környezetfüggetlen	12
3.3. Hivatkozási nyelv	12
3.4. Saját lexikális elemző	13
3.5. l33t.1	14
3.6. A források olvasása	14
3.7. Logikus	17
3.8. Deklaráció	18

4. Helló, Caesar!	20
4.1. double ** háromszögmátrix	20
4.2. C EXOR titkosító	22
4.3. Java EXOR titkosító	23
4.4. C EXOR törő	24
4.5. Neurális OR, AND és EXOR kapu	24
4.6. Hiba-visszaterjesztéssel perceptron	25
5. Helló, Mandelbrot!	26
5.1. A Mandelbrot halmaz	26
5.2. A Mandelbrot halmaz a <code>std::complex</code> osztállyal	27
5.3. Biomorfok	27
5.4. A Mandelbrot halmaz CUDA megvalósítása	28
5.5. Mandelbrot nagyító és utazó C++ nyelven	29
5.6. Mandelbrot nagyító és utazó Java nyelven	30
6. Helló, Welch!	32
6.1. Első osztályom	32
6.2. LZW	32
6.3. Fabejárás	33
6.4. Tag a gyökér	36
6.5. Mutató a gyökér	36
6.6. Mozgató szemantika	37
7. Helló, Conway!	38
7.1. Hangyaszimulációk	38
7.2. Java életjáték	38
7.3. Qt C++ életjáték	39
7.4. BrainB Benchmark	46
8. Helló, Schwarzenegger!	48
8.1. Szoftmax Py MNIST	48
8.2. Mély MNIST	48
8.3. Robotpszichológia	48

9. Helló, Chaitin!	49
9.1. Iteratív és rekurzív faktoriális Lisp-ben	49
9.2. Gimp Scheme Script-fu: króm effekt	50
9.3. Gimp Scheme Script-fu: név mandala	50
10. Helló, Gutenberg!	51
10.1. Programozási alapfogalmak - Pici könyv	51
10.2. Programozás bevezetés - KERNIGHANRITCHIE könyv	52
10.3. Programozás - BME C++ könyv	54
III. Második felvonás	55
11. Helló, Arroway!	57
11.1. A BPP algoritmus Java megvalósítása	57
11.2. Java osztályok a Pi-ben	57
IV. Irodalomjegyzék	58
11.3. Általános	59
11.4. C	59
11.5. C++	59
11.6. Lisp	59

Ábrák jegyzéke

2.1. Monty Hall paradoxon - Bátfai Norbert	11
3.1. A program fordítása	13
3.2. A program futása	14
3.3. Splint	16
3.4. Splint	17
4.1. Háromszög - Bátfai Norbert	22
4.2. Igazságtábla	25
5.1. Mandelbrot halmaz	27
5.2. Julia halmaz	28
7.1. Életjáték	46
7.2. BrainB működés közben - Bátfai Norbert	47

Előszó

Amikor programozónak terveztem állni, ellenezték a környezetemben, mondván, hogy kell szövegszerkesztő meg táblázatkezelő, de az már van... nem lesz programozói munka.

Tévedtek. Hogy egy generáció múlva kell-e még tömegesen hús-vér programozó vagy olcsóbb lesz allokálni igény szerint pár robot programozót a felhőből? A programozók dolgozók lesznek vagy papok? Ki tudhatná ma.

Mindenesetre a programozás a teoretikus kultúra csúcsa. A GNU mozgalomban látom annak garanciáját, hogy ebben a szellemi kalandban a gyerekeim is részt vehessenek majd. Ezért programozunk.

Hogyan forgasd

A könyv célja egy stabil programozási szemlélet kialakítása az olvasóban. Módszere, hogy hetekre bontva ad egy tematikus feladatcsokrot. Minden feladathoz megadja a megoldás forráskódját és forrásokat feldolgozó videókat. Az olvasó feladata, hogy ezek tanulmányozása után maga adja meg a feladat megoldásának lényegi magyarázatát, avagy írja meg a könyvet.

Miért univerzális? Mert az olvasótól (kvázi az írótól) függ, hogy kinek szól a könyv. Alapértelmezésben gyerekeknek, mert velük készítem az iniciális változatot. Ám tervezem felhasználását az egyetemi programozás oktatásban is. Ahogy szélesedni tudna a felhasználók köre, akkor lehetne kiadása különböző korosztályú gyerekeknek, családoknak, szakköröknek, programozás kurzusoknak, felnőtt és továbbképzési műhelyeknek és sorolhatnánk...

Milyen nyelven nyomjuk?

C (mutatók), C++ (másoló és mozgató szemantika) és Java (lebutított C++) nyelvekből kell egy jó alap, ezt kell kiegészíteni pár R (vektoros szemlélet), Python (gépi tanulás bevezető), Lisp és Prolog (hogyan lássuk mást is) példával.

Hogyan nyomjuk?

Ránts le a <https://gitlab.com/nbatfai/bhax> git repót, vagy méginkább forkolj belőle magadnak egy sajátot a GitLabon, ha már saját könyvön dolgozol!

Ha megvannak a könyv DocBook XML forrásai, akkor az alább látható **make** parancs ellenőrzi, hogy „jól formázottak” és „érvényesek-e” ezek az XML források, majd elkészíti a dlatex programmal a könyved pdf változatát, íme:

```
batfai@entropy:~$ cd glrepos/bhax/thematic_tutorials/bhax_textbook/
batfai@entropy:~/glrepos/bhax/thematic_tutorials/bhax_textbook$ make
rm -f bhax-textbook-fdl.pdf
xmllint --xinclude bhax-textbook-fdl.xml --output output.xml
xmllint --relaxng http://docbook.org/xml/5.0/rng/docbookxi.rng output.xml  ←
--noout
output.xml validates
rm -f output.xml
dlatex bhax-textbook-fdl.xml -p bhax-textbook.xls
Build the book set list...
Build the listings...
XSLT stylesheets DocBook - LaTeX 2e (0.3.10)
=====
Stripping NS from DocBook 5/NG document.
Processing stripped document.
Image 'dlatex' not found
Build bhax-textbook-fdl.pdf
'bhax-textbook-fdl.pdf' successfully built
```

Ha minden igaz, akkor most éppen ezt a legenerált `bhax-textbook-fdl.pdf` fájlt olvasod.

A DocBook XML 5.1 új neked?

Ez esetben forgasd a <https://tdg.docbook.org/tdg/5.1/> könyvet, a végén találsz az informatikai szövegek jelölésére használható gazdag „API” elemenkénti bemutatását.

I. rész

Bevezetés

1. fejezet

Vízió

1.1. Mi a programozás?

1.2. Milyen doksikat olvassak el?

- Olvasgasd a kézikönyv lapjait, kezd a **man man** parancs kiadásával. A C programozásban a 3-as szintű lapokat fogod nézegetni, például az első feladat kapcsán ezt a **man 3 sleep** lapot
- [[KERNIGHANRITCHIE](#)]
- [[BMECPP](#)]
- Az igazi kockák persze csemegéznek a C nyelvi szabvány [ISO/IEC 9899:2017](#) kódcsipeteiből is.

1.3. Milyen filmeket nézzek meg?

- 21 - Las Vegas ostroma, <https://www.imdb.com/title/tt0478087/>, benne a **Monty Hall probléma** bemutatása.

II. rész

Tematikus feladatok

Bátf41 Haxor Stream

A feladatokkal kapcsolatos élő adásokat sugároz a <https://www.twitch.tv/nbatfai> csatorna, melynek permanens archívuma a <https://www.youtube.com/c/nbatfai> csatornán található.

DRAFT

2. fejezet

Helló, Turing!

2.1. Végtelen ciklus

Írj olyan C végtelen ciklusokat, amelyek 0 illetve 100 százalékban dolgoztatnak egy magot és egy olyat, amely 100 százalékban minden magot!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/tree/master/turing/v%C3%A9gtelenciklus>

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: Az első dolgunk, hogy egy végtelen ciklust csinálunk, ami leterheli az egyik magunkat maximumra. Ahhoz, hogy a terhelést megszüntessük, be kell iktatnunk egy `sleep()` függvényt, és ehhez includolnunk kell az `unistd.h` könyvtárat. Végül ha az összes magot akarjuk dolgoztatni, szükségünk van az OpenMp-re. Includeolnunk kell az `omp.h` könyvtárat és hozzá kell írunk a `#pragma omp parallel` a kódunkhoz, és azon belül kell elhelyezni a végtelen ciklust.

```
#include <stdio.h>
#include <omp.h>
int main() {
#pragma omp parallel { /* ezzel tudjuk kiküldeni a terhelést minden ←
    magra */
while(1){}
}
return 0;
}
```

2.2. Lefagyott, nem fagyott, akkor most mi van?

Mutasd meg, hogy nem lehet olyan programot írni, amely bármely más programról eldönti, hogy le fog-e fagyni vagy sem!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: tegyük fel, hogy akkora haxorok vagyunk, hogy meg tudjuk írni a `Lefagy` függvényt, amely tetszőleges programról el tudja dönteni, hogy van-e benne végtelen ciklus:


```
Program T100
{
    boolean Lefagy(Program P)
    {
        if(P-ben van végtelen ciklus)
            return true;
        else
            return false;
    }

    main(Input Q)
    {
        Lefagy(Q)
    }
}
```

A program futtatása, például akár az előző v. c ilyen pszeudókódjára:

```
T100 (t.c.pseudo)
true
```

akár önmagára

```
T100 (T100)
false
```

ezt a kimenetet adja.

A T100-as programot felhasználva készítsük most el az alábbi T1000-set, amelyben a Lefagy-ra építő Lefagy2 már nem tartalmaz feltételezett, csak konkrét kódot:

```
Program T1000
{
    boolean Lefagy(Program P)
    {
        if(P-ben van végtelen ciklus)
            return true;
        else
            return false;
    }

    boolean Lefagy2(Program P)
    {
        if(Lefagy(P))
            return true;
        else
            for(;;);
    }
}
```

```
main(Input Q)
{
    Lefagy2(Q)
}

}
```

Mit for kiírni erre a T1000 (T1000) futtatásra?

- Ha T1000 lefagyó, akkor nem fog lefagyni, kiírja, hogy true
- Ha T1000 nem fagyó, akkor pedig le fog fagyni...

akkor most hogy fog működni? Sehogy, mert ilyen Lefagy függvényt, azaz a T100 program nem is létezik.

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: Ilyen Lefagy függvényt nem lehet írni, mert ha a T1000 program lefagy, akkor a függvényünk nem fagy le és true értéket ad vissza, de ha a T1000 nem fagy le, akkor a programunk le fog fagyni.

2.3. Változók értékének felcserélése

Írj olyan C programot, amely felcseréli két változó értékét, bármiféle logikai utasítás vagy kifejezés használata nélkül!

Megoldás videó: https://bhaxor.blog.hu/2018/08/28/10_begin_goto_20_avagy_elindulunk

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/blob/master/turing/valtozocsere.c>

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: Felveszünk két változót, elnevezzük a-nak, és b-nek. Az a érték helyére felvesszük az a+b értékét, aztán b helyére a már megváltoztatott a-b értékét, végül az a helyére felvesszük a már megváltoztatott a-b értékét, és ezzel felcseréltük a két változó értékét.

2.4. Labdapattogás

Először if-ekkel, majd bármiféle logikai utasítás vagy kifejezés használata nélkül írd egy olyan programot, ami egy labdát pattogtat a karakteres konzolon! (Hogy mit értek pattogtatás alatt, alább láthatod a videókon.)

Megoldás videó: <https://bhaxor.blog.hu/2018/08/28/labdapattogas>

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/tree/master/turing/labdapattog>

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: Először le kell kérnünk az ablak méretét az initscr() függvénnyel majd segédváltozók segítségével meghatározzuk a labda helyzetét, a lépegetési értékét, és a terminálablakunk méretét. Hogy a programunk érzékelje a terminálablak méretének változtatását fel kell vennünk

egy `getmaxyx()` függvényt, majd kirajzoljuk a labdát az `mvprintw()` függvénnyel, ahol megadjuk a karakterünket is, ami ebben az esetben egy `O` betű. A `refrest()` függvénnyel frissítjük a programot, hogy a labda minden frissülésnél lépjen egyet. A `usleep()` függvénnyel pedig beállíthatjuk a frissülés sűrűségét, így a labda mozgásának gyorsaságát. `If` függvényekkel vizsgáljuk, hogy elérte-e a labda a terminálablakunk szélét, és ha elérte akkor az ellenkező irányba fog haladni amit a negatív értékekkel adtunk meg neki. Fordításnál hozzá kell rakni egy `-lncurses` kapcsolót a végére. Ez a feladat megírható `if()` függvény nélkül is, és akkor nem figyeli a terminálablak széleit.

2.5. Szóhossz és a Linus Torvalds féle BogoMIPS

Írj egy programot, ami megnézi, hogy hány bites a szó a gépeden, azaz mekkora az int mérete. Használd ugyanazt a `while` ciklus fejet, amit Linus Torvalds a BogoMIPS rutinjában!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/blob/master/turing/sz%C3%B3hossz.c>

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: Bitshifteléssel számoljuk ki, hogy milyen hosszú egy szó a gépünkön. Felveszünk egy számot változóba, amit addig léptetünk, amíg csupa nulla nem lesz. Ehhez 32-szer kell léptetnünk. A változók alap állapotban így néz ki `0000 0000 ... 0001`, majd léptetünk egyet: `0000 0000 ... 0010`. Ezt addig csináljuk amíg az egyes az eltűnik. A BogoMIPS amit Linus Torvalds írt, és része a linux kernelnek mai napig is. A program lényege, hogy megméri mennyi idő alatt fut le a program, ezáltal megkapjuk a cpu gyorsaságát.

Fordítás: `gcc bitshift.c -o bitshift`

Futtatás: `./bitshift`

2.6. Helló, Google!

Írj olyan C programot, amely egy 4 honlaptól álló hálózatra kiszámolja a négy lap Page-Rank értékét!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/blob/master/turing/pagerank.c>

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: A Pagerank algoritmus lényege, hogy kiszámolja egy oldalra-rá mutató, és arról kifelé mutató linkek értékét. Ezzel az algoritmussal dolgozik a Google a mai napig is. Minden weboldalhoz egy számot rendel, ami segítségével rangsorolja őket. Ha egy oldalról hiperlink segítségével átkattintunk egy másik oldalra, akkor az a másik oldal ezért "pontot" kap. Most nekünk 4 oldalunk van, aminek ki kell számolni a pagerank értékét, amik egy négyelemű tömbben helyezkednek el. Három funkciónk van: a `kiir`, a `tavolsag` és a `pagerank` függvény. az első kiírja majd az értéket, a második az oldalak közötti távolság négyzetgyökét adja meg, a harmadik pedig kiszámítja a pagerank értéket. A mainben deklaráljuk a pagerank matrixot, és kiiratjuk az értéket.

A 4 oldal közti kapcsolat a mátrixban:

```
double L[4][4] = {
    {0.0, 0.0, 1.0/3.0, 0.0},
    {1.0, 1.0/2.0, 1.0/3.0, 1.0},
```

```
{0.0, 1.0/2.0, 0.0, 0.0},  
{0.0, 0.0, 1.0/3.0, 0.0}  
};}
```

Az oldalak közti kapcsolat:

```
void  
pagerank(double T[4][4]){  
    double PR[4] = { 0.0, 0.0, 0.0, 0.0 }; //ebbe megy az eredmény  
    double PRv[4] = { 1.0/4.0, 1.0/4.0, 1.0/4.0, 1.0/4.0}; //ezzel szorzok  
  
    int i, j;  
  
    for(;;){  
  
        // ide jön a mátrix művelet  
  
        for (i=0; i<4; i++){  
            PR[i]=0.0;  
            for (j=0; j<4; j++){  
                PR[i] = PR[i] + T[i][j]*PRv[j];  
            }  
        }  
  
        if (tavolsag(PR,PRv,4) < 0.0000000001)  
            break;  
  
        // ide meg az átpakolás PR-ből PRv-be  
  
        for (i=0;i<4; i++){  
            PRv[i]=PR[i];  
        }  
    }  
  
    kiir (PR, 4);  
}
```

A PRv[] tömbben tároljuk az oldalak első értékeit, majd a szorzás utáni értéket a PR tömbbe, ami a mi 4 oldalunk pagerank-jét tartalmazza. Végül a kiir() függvénnyel kiiratjuk a kapott eredményeket. A for() ciklussal egyesével végigmegyünk a tömbön és kiiratjuk az összes elemét.

```
void  
kiir (double tomb[], int db){  
  
    int i;  
  
    for (i=0; i<db; ++i){  
        printf("%f\n",tomb[i]);  
    }  
}
```

2.7. 100 éves a Brun tétel

Írj R szimulációt a Brun tétel demonstrálására!

Megoldás videó: <https://youtu.be/xbYhp9G6VqQ>

Megoldás forrása: https://gitlab.com/nbatfai/bhax/blob/master/attention_raising/Primek_R

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: A Brun-tétel azt írja le, hogy az ikerprímszámok reciprokaiból képzett sor összege véges vagy végtelen sor konvergens, ami azt jelenti, hogy ezek a törtek összeadva egy határt adnak ki pontosan vagy azt át nem lépve növekednek. A program ezeknek az ikerprímeknek összegzet reciprokait rajzolja ki.

```
library(matlab)
stp <- function(x) {
  primes = primes(x)
  diff = primes[2:length(primes)]-primes[1:length(primes)-1]
  idx = which(diff==2)
  t1primes = primes[idx]
  t2primes = primes[idx]+2
  rt1plust2 = 1/t1primes+1/t2primes
  return(sum(rt1plust2))
}
x=seq(13, 1000000, by=10000)
y=sapply(x, FUN = stp)
plot(x,y,type="b")
```

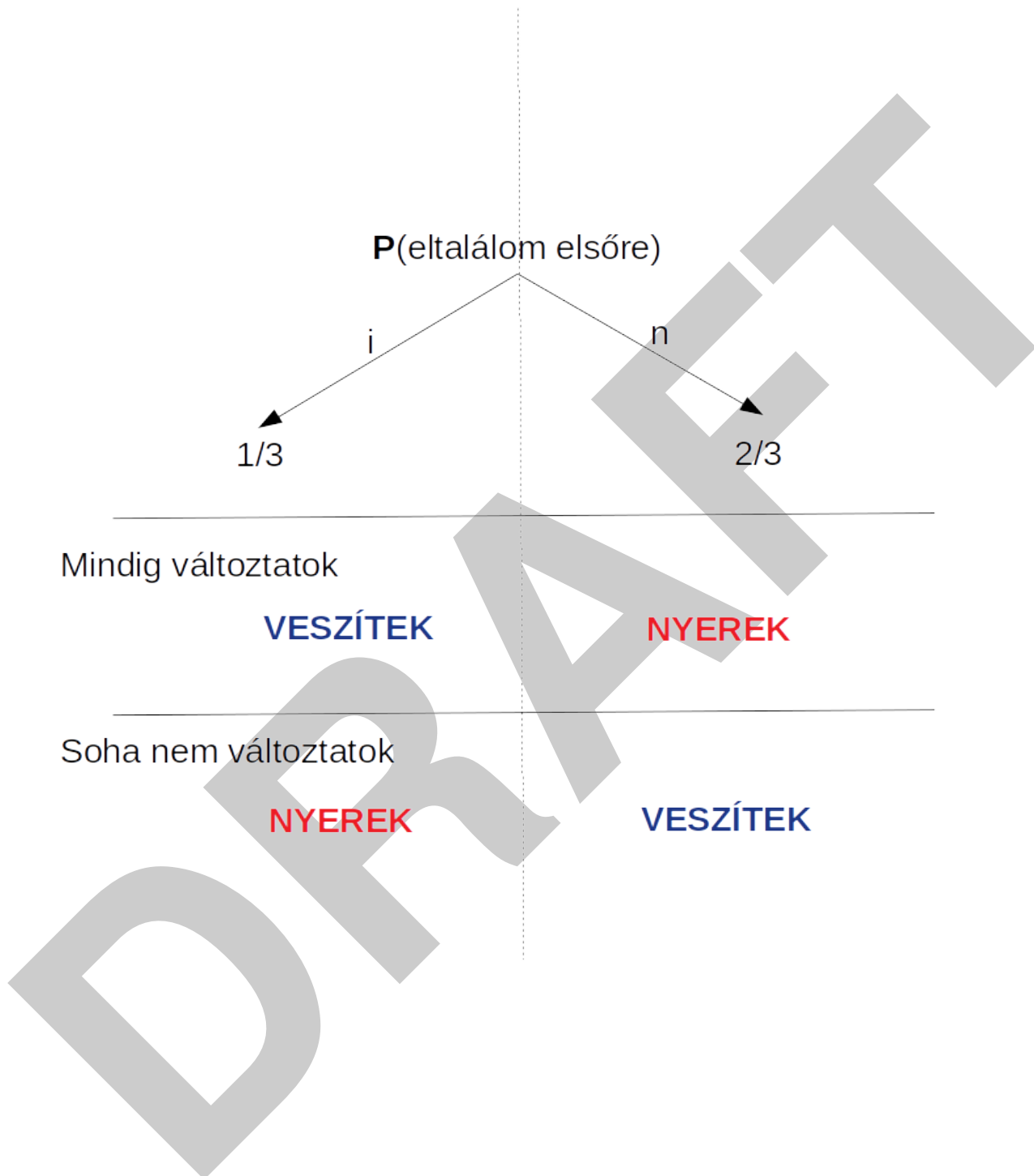
2.8. A Monty Hall probléma

Írj R szimulációt a Monty Hall problémára!

Megoldás videó: https://bhaxor.blog.hu/2019/01/03/erdos_pal_mit_keresett_a_nagykonyvben_a_monty_hall-paradoxon_kapcsan

Megoldás forrása: https://gitlab.com/nbatfai/bhax/tree/master/attention_raising/MontyHall_R

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: A Monty Hall probléma arról szól, hogy van 3 ajtó, ami közül választhatunk (és az egyik mögött nyeremény van). Van lehetőségünk választani a háromból egyet, majd miután ezt megtettük a "játékmester" kinyit a maradék két ajtóból egyet ami mögött nincs semmi. Ezután a hátralévő 2 ajtóból nagyobb esélyünk van eltalálni azt az ajtót amelyik mögött a nyeremény van, hogyha változtatunk a döntésünkön.

3. fejezet

Helló, Chomsky!

3.1. Decimálisból unárisba átváltó Turing gép

Állapotátmenet grájával megadva írd meg ezt a gépet!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/blob/master/chomsky/unaris.c>

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: Az i -t felvesszük 0-nak és addig léptetjük amég egyenlő nem lesz az adott számmal, majd kiírunk annyi "1" jelet, ahányszor léptettük. Vagyis amekkora a szám, annyi "1" jelet rakunk.

3.2. Az $a^n b^n c^n$ nyelv nem környezetfüggetlen

Mutass be legalább két környezetfüggő generatív grammatikát, amely ezt a nyelvet generálja!

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: Passzolva Udprog SMNIST for HUMANS lvl 6 alapján.

3.3. Hivatkozási nyelv

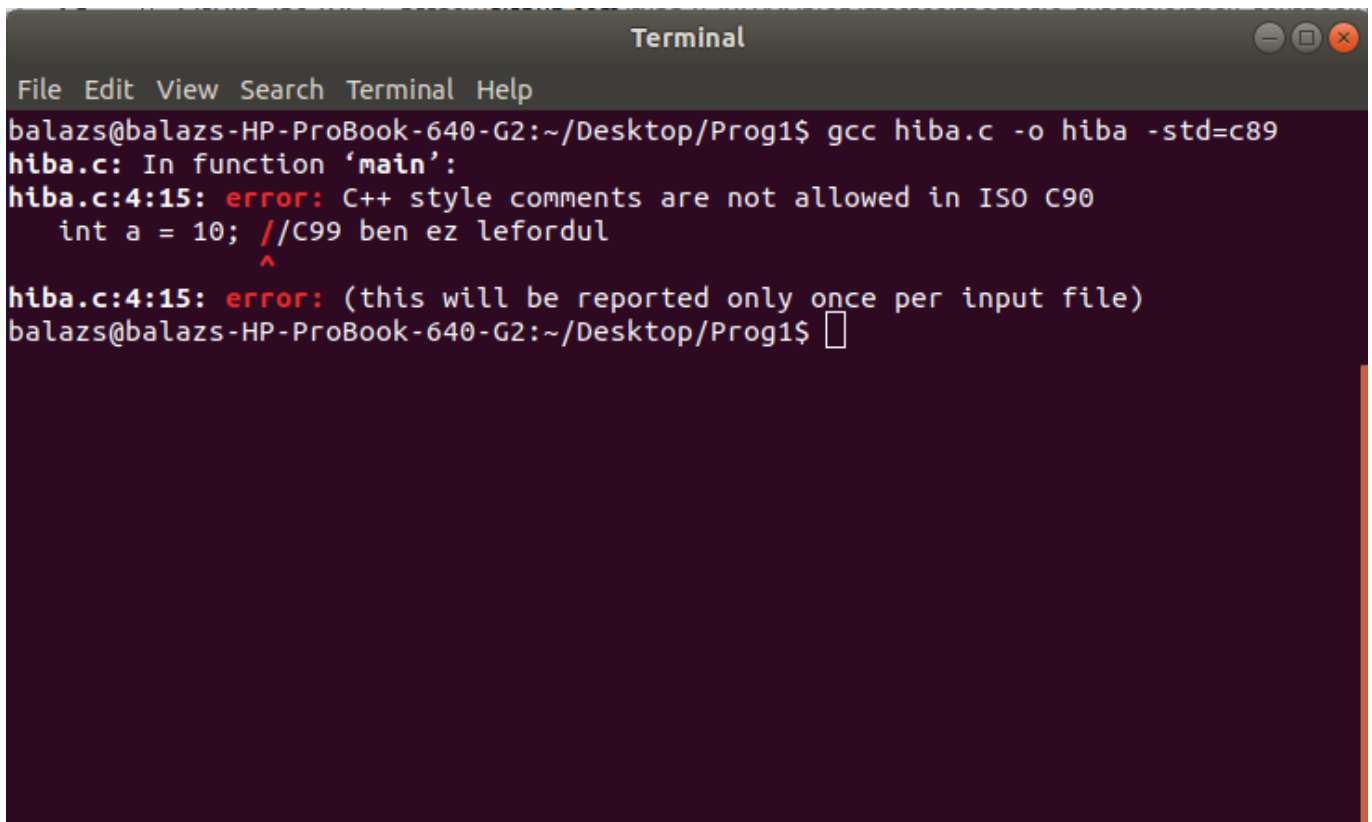
A [KERNIGHANRITCHIE] könyv C referencia-kézikönyv/Utasítások melléklete alapján definiáld BNF-ben a C utasítás fogalmát! Majd mutass be olyan kódcsipeteket, amelyek adott szabvánnyal nem fordulnak (például C89), mással (például C99) igen.

Megoldás videó:

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/blob/master/chomsky/c89,c99/hiba.c>

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: A C programnyelv 1970-es években lett megalkotva, és a c89-es verzióval indult. Ehhez a verzióhoz később 2 frissítés jött a C99, amely többek között az inline függvények támogatásában hozott újítást, valamint egészen eddig nem volt támogatott az egysoros kommentelés // jelölése, és a dinamikus tömb se. 2011-bej jött ki a C11, amely jelenleg a legújabb verzió.

Ha a gcc utasítással fordítunk az alap esetben c89-es szabványt alkalmaz, amin úgy tudunk változtatni, ha fordításnál odaírjuk a következő kapcsolót: `-std=c99`


```
Terminal
File Edit View Search Terminal Help
balazs@balazs-HP-ProBook-640-G2:~/Desktop/Prog1$ gcc hiba.c -o hiba -std=c89
hiba.c: In function 'main':
hiba.c:4:15: error: C++ style comments are not allowed in ISO C90
    int a = 10; //C99 ben ez lefordul
                ^
hiba.c:4:15: error: (this will be reported only once per input file)
balazs@balazs-HP-ProBook-640-G2:~/Desktop/Prog1$
```

3.1. ábra. A program fordítása

Ezelőtt ha C89-ben szerettünk volna egy sorban kommentelni, akkor az előző forrást így kell módosítani:

```
int main(){
int a = 10 /*ez már lefordul C89-ben is */
return 0;
}
```

3.4. Saját lexikális elemző

Írj olyan programot, ami számolja a bemenetén megjelenő valós számokat! Nem elfogadható olyan megoldás, amely maga olvassa betűnként a bemenetet, a feladat lényege, hogy lexert használjunk, azaz óriások vállán álljunk és ne kispályázzunk!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/blob/master/chomsky/lex.l>

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: Meg kell határoznunk, hogy a lexerünk miként kategorizálja az egyes karaktereket, illetve stringeket. Először includoljuk a C nyelvben használt könyvtárat, és felvesszük a

változókat, amik számolni fogják, hogy a karakterekből és számokból mennyi fordul elő. Meg kell adnunk a lexerünknek, hogy milyen karakterhalmazokra mit adjon válaszul. Először az egyjegyű számokat nézi, aztán a betűket, a többi karaktert, a többjegyű számokat, majd a törtszámokat és végül a szavakat. A végén a programunk lezárja magát és kiírja a megoldást.

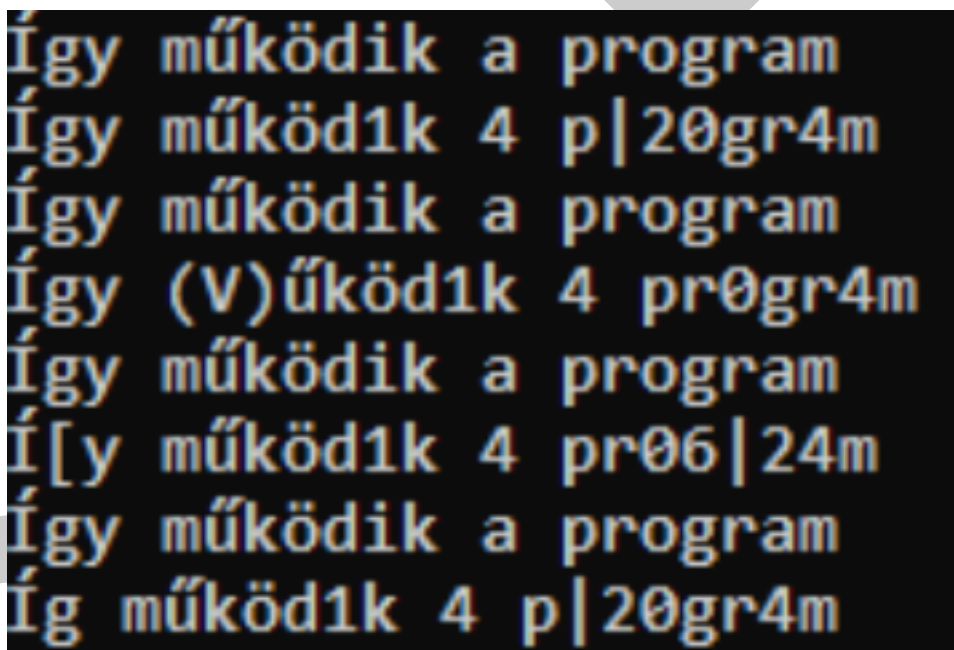
3.5. l33t.l

Lexelj össze egy l33t ciphert!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/blob/master/chomsky/l33t.l>

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: Meg kell határoznunk, hogy milyen karaktereket, milyen karakterekre cseréljen ki. A felhasználónak be kell gépelnie egy 50 karakteres szöveget, amit mi felvesszünk egy char változóba. A kapott stringet karakterenként vizsgáljuk. A switch függvénnyel kicseréltetjük a kicserélendő karaktereket, végül kiíratjuk a végeredményt.

3.2. ábra. A program futása

Tutorált: Ilosvay Áron

3.6. A források olvasása

Hogyan olvasod, hogyan értelmezed természetes nyelven az alábbi kódcsipeteket? Például

```
if(signal(SIGINT, jelkezeslo)==SIG_IGN)
    signal(SIGINT, SIG_IGN);
```

Ha a SIGINT jel kezelése figyelmen kívül volt hagyva, akkor ezen túl is legyen figyelmen kívül hagyva, ha nem volt figyelmen kívül hagyva, akkor a jelkezelő függvény kezelje. (Miután a **man 7 signal** lapon megismertem a SIGINT jelet, a **man 2 signal** lapon pedig a használt rendszerhívást.)

Bugok

Vigyázz, sok csipet kerülendő, mert bugokat visz a kódba! Melyek ezek és miért? Ha nem megy ránézésre, elkapja valamelyiket esetleg a splint vagy a frama?

- i.

```
if(signal(SIGINT, SIG_IGN) != SIG_IGN)
    signal(SIGINT, jelkezelő);
```
- ii.

```
for(i=0; i<5; ++i)
```
- iii.

```
for(i=0; i<5; i++)
```
- iv.

```
for(i=0; i<5; tomb[i] = i++)
```
- v.

```
for(i=0; i<n && (*d++ = *s++); ++i)
```
- vi.

```
printf("%d %d", f(a, ++a), f(++a, a));
```
- vii.

```
printf("%d %d", f(a), a);
```
- viii.

```
printf("%d %d", f(&a), a);
```

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/blob/master/chomsky/signal.c>

Megoldás videó:

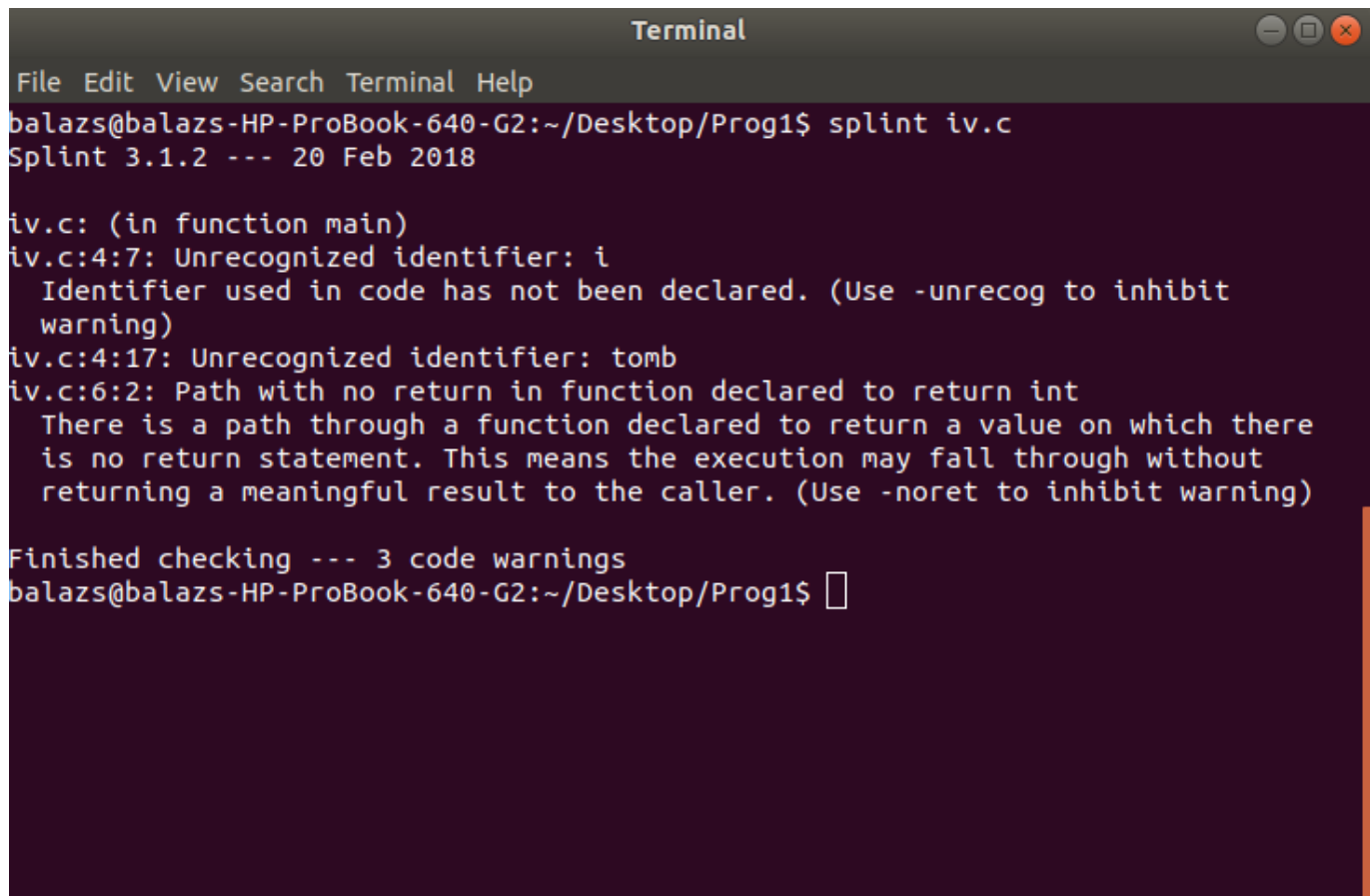
Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: A signal manúálja leírja, hogy 2 értékre van szükségünk, egy signalra és egy handlerre. A signalunk ebben az esetben a 2-es, azaz a terminate signal, amit a CTRL+C gombkombinációval adhatunk ki Linux alatt. A voiddal megírjuk a kezelő függvényt, hogy a függvényünk kérjen egy int változót, ami tárolja az elkapott signal számát. A printf függvényen belül megadhatjuk mit írjon ki ha le akarjuk lőni.

Az i. azt jelenti, hogyha eddig nem hagytuk figyelmen kívül a SIGINT jelet, akkor a jelkezelő függvény kezelni fogja. Ellenkező esetben hagyjuk figyelmen kívül.

A ii. a for() ciklusban az i=0, majd megnézzük, hogy az i kisebb-e mint 5, és minden iterációban léptetjük egyel.

A iii. a mi esetünkben megegyezik az előzővel, viszont több változónál ez már megváltozik.

A iv. már hibát fog kiírni, mivel nem lehet egyszerre inkrementálni az i-t és hivatkoznunk az i tömb elemére. A végrehajtás sorrendjének ismerete nélkül nem lehet kiszámolni.

A terminal window titled "Terminal" with a menu bar (File, Edit, View, Search, Terminal, Help). The prompt is "balazs@balazs-HP-ProBook-640-G2:~/Desktop/Prog1\$". The command "splint iv.c" has been executed. The output shows the version "Splint 3.1.2 --- 20 Feb 2018" and three warnings for "iv.c": an unrecognized identifier 'i' at line 4:7, an unrecognized identifier 'tomb' at line 4:17, and a path with no return in a function declared to return 'int' at line 6:2. The terminal ends with "Finished checking --- 3 code warnings" and the prompt "balazs@balazs-HP-ProBook-640-G2:~/Desktop/Prog1\$".

```
Terminal
File Edit View Search Terminal Help
balazs@balazs-HP-ProBook-640-G2:~/Desktop/Prog1$ splint iv.c
Splint 3.1.2 --- 20 Feb 2018

iv.c: (in function main)
iv.c:4:7: Unrecognized identifier: i
  Identifier used in code has not been declared. (Use -unrecog to inhibit
  warning)
iv.c:4:17: Unrecognized identifier: tomb
iv.c:6:2: Path with no return in function declared to return int
  There is a path through a function declared to return a value on which there
  is no return statement. This means the execution may fall through without
  returning a meaningful result to the caller. (Use -noret to inhibit warning)

Finished checking --- 3 code warnings
balazs@balazs-HP-ProBook-640-G2:~/Desktop/Prog1$
```

3.3. ábra. Splint

Az v. szintén nem lesz jó, mert értékadó operátort használunk összehasonlító helyett.

```

Terminal
File Edit View Search Terminal Help
balazs@balazs-HP-ProBook-640-G2:~/Desktop/Prog1$ splint v.c
splint 3.1.2 --- 20 Feb 2018

v.c: (in function main)
v.c:4:7: Unrecognized identifier: i
  Identifier used in code has not been declared. (Use -unrecog to inhibit
  warning)
v.c:4:17: Unrecognized identifier: tomb
v.c:6:2: Path with no return in function declared to return int
  There is a path through a function declared to return a value on which there
  is no return statement. This means the execution may fall through without
  returning a meaningful result to the caller. (Use -noret to inhibit warning)

Finished checking --- 3 code warnings
balazs@balazs-HP-ProBook-640-G2:~/Desktop/Prog1$ 

```

3.4. ábra. Splint

A vi. kód is hibás, mivel az f függvény két intet kap, amiknek a sorrendje nincs meghatározva.

A vii. kódban nincs probléma, kiírja az a értéket, majd az a függvény által módosított értéket.

A viii. kód hibás, mert nem tudjuk, hogy az a eredeti értékét, vagy a módosított értékét fogjuk megkapni.

3.7. Logikus

Hogyan olvasod természetes nyelven az alábbi Ar nyelvű formulákat?

```

$(\forall x \exists y ((x < y) \wedge (y \text{ \textit{prím}})))$

$(\forall x \exists y ((x < y) \wedge (y \text{ \textit{prím}})) \wedge (\exists y \text{ \textit{prím}})) \leftrightarrow$
  )$

$(\exists y \forall x (x \text{ \textit{prím}}) \supset (x < y))$

$(\exists y \forall x (y < x) \supset \neg (x \text{ \textit{prím}}))$

```

Megoldás forrása: https://gitlab.com/nbatfai/bhax/blob/master/attention_raising/MatLog_LaTeX">https://gitlab.com/nbatfai/bhax/blob/master/attention_raising/MatLog_LaTeX

Megoldás videó: <https://youtu.be/ZexiPy3ZxsA>, https://youtu.be/AJSXOQFF_wk

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: 1) Minden x -re van olyan y , hogy x kisebb mint y , és akkor y prím. Ez annyit jelent, hogy sok prímszám létezik. 2) Minden x -re van olyan y , hogy x kisebb mint y , és akkor y ikerprím. Ez annyit jelent, hogy sok ikerprím létezik. 3) Van olyan y , amire minden x prím, ebből következik, hogy x kisebb mint y . 4) Van olyan y , amire minden x nagyobb, mint y , ebből következik, hogy x nem prím. A 3) és 4) annyit jelent, hogy véges sok prímszám van.

3.8. Deklaráció

Vezesd be egy programba (forduljon le) a következőket:

- egész
- egészre mutató mutató
- egész referenciája
- egészek tömbje
- egészek tömbjének referenciája (nem az első elemé)
- egészre mutató mutatók tömbje
- egészre mutató mutatót visszaadó függvény
- egészre mutató mutatót visszaadó függvényre mutató mutató
- egészet visszaadó és két egészet kapó függvényre mutató mutatót visszaadó, egészet kapó függvény
- függvénymutató egy egészet visszaadó és két egészet kapó függvényre mutató mutatót visszaadó, egészet kapó függvényre

Mit vezetnek be a programba a következő nevek?

- `int a;`
- `int *b = &a;`
- `int &r = a;`
- `int c[5];`
- `int (&tr)[5] = c;`
- `int *d[5];`

- ```
int *h ();
```
- ```
int *(*l) ();
```
- ```
int (*v (int c)) (int a, int b)
```
- ```
int ((*z) (int)) (int, int);
```

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: A fent látható deklarációt, ha belerakjuk egy mainbe, lefordul. Az int (integer) a programozási nyelvben az egészekre vonatkozó változó.

4. fejezet

Helló, Caesar!

4.1. double ** háromszögmátrix

Megoldás videó:

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/blob/master/Ceasar/double.c>

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: A háromszögmátrixnak 2 főbb tulajdonsága van: négyzetes, ami azt jelenti, hogy ugyan annyi sora és oszlopa van, ez a mi esetünkben 5 lesz, a másik, hogy főátlója alatt csupa 0 van. A malloc függvényt használjuk, amivel megvizsgáljuk, hogy van-e elég hely a memóriában a műveleteknek, és ez egy pointert fog nekünk visszaadni. Ha nincs elég memória a program kilép, és 1-es hibakódot ad ki. A for cikluson addig megyünk amég a sorok számán végig nem érünk, ami a mi esetünkben 5. Mindíg egyel arrébb mutatunk a memóriában, minden sorba egyel több helyet foglalunk le. Kiírjuk a tm[] tömb első elemét, és elkészítjük a for ciklus segítségével a mátrixunkat, majd ki is íratjuk.

Includolnunk kell az stdlib.h header file-t a malloc használata miatt. Az nr-ben van az oszlopok száma, és idd deklaráljuk a **tm pointert is.

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

int
main ()
{
    int nr = 5;
    double **tm;

    printf("%p\n", &tm);

    if ((tm = (double **) malloc (nr * sizeof (double *))) == NULL)
    {
        return -1;
    }
}
```

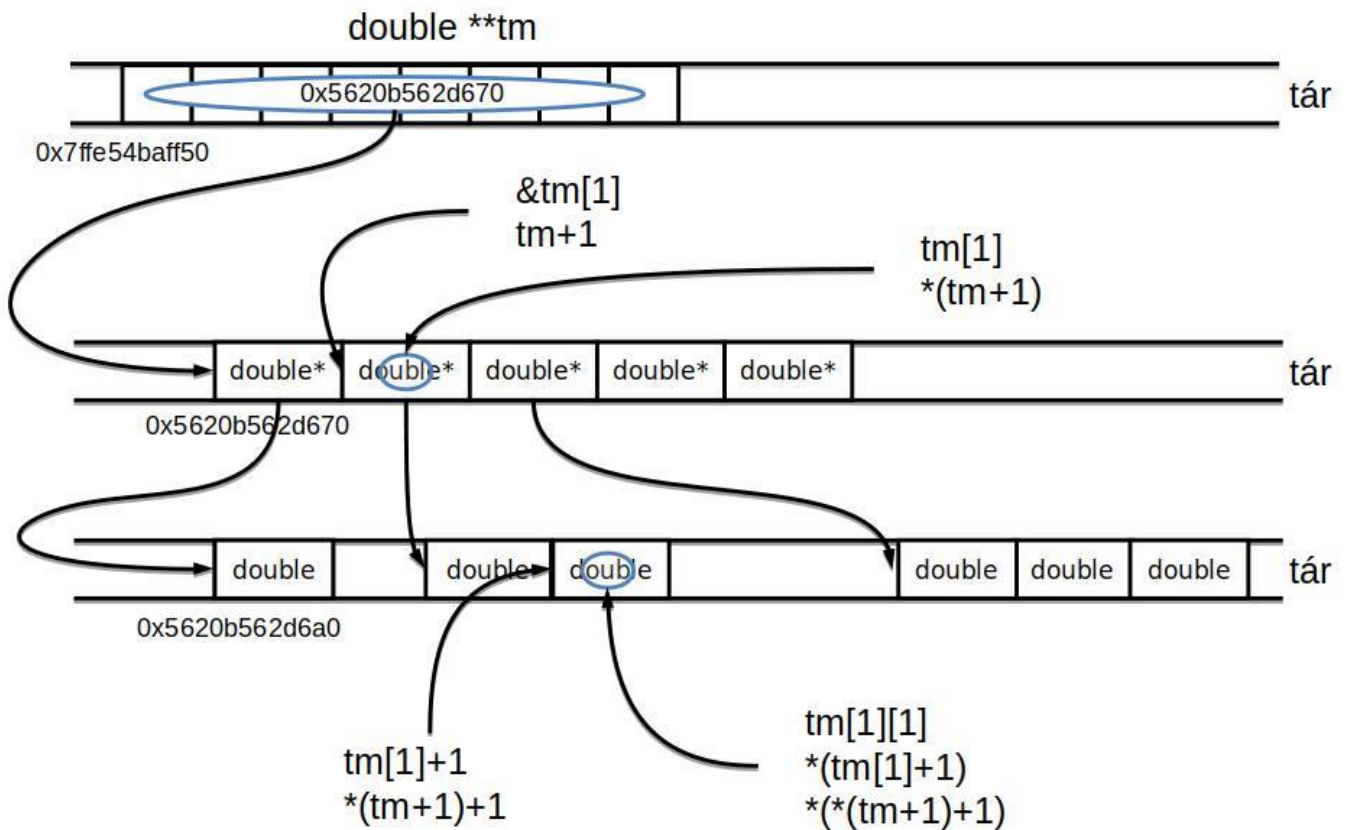
A printf kiírja a tm memóriacímét, majd ráállítjuk a malloc által foglalt 5*8 bájtnyi területre. A malloc visszaad egy pointert, rámutat a lefoglalt tárterületre. Az if-ben megvizsgáljuk, hogy tudott-e lefoglalni elég területet a malloc, ha nem, akkor hibát kapunk vissza. Viszont, ha sikerül, kiírjuk a lefoglalt tárcímét.

A for ciklusban végiglépünk a sor elemein 0-tól 4-ig. Malloccal itt is foglalunk le tárhelyet a tm mutatónak, és itt is ugyan úgy megvizsgáljuk, hogy sikeres volt-e a memórafoglalás.

```
for (int i = 0; i < nr; ++i)
{
    if ((tm[i] = (double *) malloc ((i + 1) * sizeof (↵
double))) == NULL)
    {
        return -1;
    }
}
printf("%p\n", tm[0]);

for (int i = 0; i < nr; ++i)
    for (int j = 0; j < i + 1; ++j)
        tm[i][j] = i * (i + 1) / 2 + j;
for (int i = 0; i < nr; ++i)
{
    for (int j = 0; j < i + 1; ++j)
        printf ("%d, ", tm[i][j]);
    printf ("\n");
}
```

Kiíratjuk a 3. sor double csoportjának első elemének a memóriacímét, majd a for ciklusban a harmadik sor double-öknek értékeket adunk. A mátrix minden elemét úgy számoljuk ki, hogy a sorszám*(sorszám+1)/2+oszlop. És kész van a mátrixunk. Ez után csak a for ciklussal egyesével kiíratjuk a mátrix elemeit.

4.1. ábra. Háromszög - Bátfai Norbert

4.2. C EXOR titkosító

Írj egy EXOR titkosítót C-ben!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/blob/master/Ceasar/exor.c>

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: Az EXOR titkosító a logikai vagy műveletet használja a titkosítás végrehajtásához. Bitenként összehasonlítja a beadott szöveget és a titkosításhoz megadott kulcsot, így a titkosítás akkor lenne a legbiztonságosabb, ha a kulcs hossza megegyezne a titkosítandó szöveg hosszával. Ha a kulcs rövidebb, mint a titkosítandó szöveg akkor ismétlődik.

A mi esetünkben ennek a titkosítónak a C verzióját kellett elkészíteni. A kódunk elején a kulcs maximális méretét és a buffer maximális méretét tároljuk el egy konstansba, így nem lesznek módosíthatóak. `Argc` és `argv` argumentumait adjuk át a `main()`-nek, amit e terminálok keresztül tudunk megtenni a futtatás során. 2 tömböt deklarálunk amik a kulcsot és a titkosítandó fájlt fogják tárolni. Az `strlen()` függvénnyel megkapjuk a kulcs méretét, amit a `strncpy()` függvénnyel utána átmásolunk az `argv[1]`-be tárolt stringek karaktereként a kulcs tömbbe, így pointereket kapunk. A `while` ciklus addig fut amíg a `read` beolvassa a megfelelő mennyiségű bájtot. A `read` beolvas a standard inputról, a bájtokat tárolja a bufferben, amíg nem telik be, és visszatér a beolvasott bájtoknak a számát. Aztán a bufferben végigmegyünk egyenként és összeexoroljuk a kulccsal. Végül kiírjuk a buffer tartalmát a standard outputba.

Tutorált: Nagy László Mihály

4.3. Java EXOR titkosító

Írj egy EXOR titkosítót Java-ban!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/blob/master/Cesar/exor.java>

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: A Java és C titkosító közt nincs nagy különbség. Lényegében csak annyi, hogy itt az exor függvényt classba kell rakni.

```
public class ExorTitkosito {

    public ExorTitkosito(String kulcsSzoveg,
        java.io.InputStream bejovoCsatorna,
        java.io.OutputStream kimenoCsatorna)
        throws java.io.IOException {

        byte [] kulcs = kulcsSzoveg.getBytes();
        byte [] buffer = new byte[256];
        int kulcsIndex = 0;
        int olvasottBajtok = 0;

        while((olvasottBajtok =
            bejovoCsatorna.read(buffer)) != -1) {

            for(int i=0; i<olvasottBajtok; ++i) {

                buffer[i] = (byte)(buffer[i] ^ kulcs[kulcsIndex]);
                kulcsIndex = (kulcsIndex+1) % kulcs.length;

            }

            kimenoCsatorna.write(buffer, 0, olvasottBajtok);

        }

    }

}
```

Ezután a mainbe meghívjuk a classt és a végén elkapjuk a try-catch blokkal a hibákat, ha van.

```
public static void main(String[] args) {

    try {

        new ExorTitkosito(args[0], System.in, System.out);

    } catch(java.io.IOException e) {
```

```
e.printStackTrace();  
  
}  
  
}  
  
}
```

4.4. C EXOR törő

Írj egy olyan C programot, amely megtöri az első feladatban előállított titkos szövegeket!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/blob/master/Cesar/toro.c>

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: Az EXOR titkosítás után most fel kell törnünk a titkosított szöveget. A kódunk elején megadjuk a kulcs méretét, amit tudnunk kell annak érdekében, hogy sikeres legyen a törés. Az `atlagos_szo_hossz` függvénnyel kiszámoljuk a szavak átlagos hosszát, ami később csökkenti a lehetőségek számát, így gyorsabb lesz a törés. A `for()` ciklussal végigmegyünk a titkos szövegen és minden elem után hozzáadunk egyet az `sz` változóhoz, így megkapjuk milyen hosszú a titkos szöveg. A `tiszta_lehet` függvény az átlagos szóhosszal együtt vizsgálja, hogy tiszta-e már a szöveg. Ezek azt figyelik, hogy a tiszta szövegünk tartalmazza-e a leggyakoribb magyar szavakat, és a szóhosszuk megegyezik-e az átlagossal. Ha ezeknek nem felel meg a tiszta szöveg, akkor tovább folytatja a törést. Az `exor` függvény tulajdonképpen megismétli és így visszafordítja a titkosításnál való exorozást. Az `exor` törés hívja a függvényeket és 0-t vagy 1-et ad vissza, annak megfelelően, hogy tiszta-e már a szöveg. A mainene belül felvesszük a megfelelő változókat, és a `while` ciklussal olvassuk be a bájtokat amíg a buffer be nem telik. Ha a bemenet végére érünk mielőtt betelik a buffer, akkor a `for` ciklussal kinullázzuk a maradék helyet, majd előállítjuk a lehetséges kulcsokat. Ahogy megyünk végig a `for` ciklussal a kulcsok generálásán és a `exor_tores` függvény minden alkalommal meghívja a függvényeinket, előbb utóbb igazat kapunk tehát az `exor_tores` függvény 1-et ad vissza. Ekkor kiíratjuk az aktuális kulcsot és a feltört szöveget.

4.5. Neurális OR, AND és EXOR kapu

R

Megoldás videó: <https://youtu.be/Koyw6IH5ScQ>

Megoldás forrása: https://gitlab.com/nbatfai/bhax/tree/master/attention_raising/NN_R

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: A neuron egy olyan agysejt, ami összegyűjti az elektromos jeleket, feldolgozza, majd szétküldi. Akkor küldi tovább, hogyha összegyűlt nála, annyi jel, ami meghaladja a küszöböt. Mi a kapuval foglalkozunk, ami az aktivációs függvény. Az OR és az AND kapu teljesen független egymástól, így beírhatjuk mind a kettő is, és ugyan azon hálózaton két kimenete lesz. Az EXOR-nál csak át kell írni az OR-t vagy az ORAND-et EXOR-ra. Beállíthatjuk a kódba, hogy a rejtett részeket is mutassa, és akkor sokkal részletesebb ábrát kapunk, amit ezzel a kóddal tehetünk meg: **hidden=c(6,4,6)**.

OR

$\begin{smallmatrix} a \\ b \end{smallmatrix}$	1	0
1	0	1
0	1	0

AND

$\begin{smallmatrix} a \\ b \end{smallmatrix}$	1	0
1	1	0
0	0	0

XOR

$\begin{smallmatrix} a \\ b \end{smallmatrix}$	1	0
1	1	1
0	1	0

4.2. ábra. Igazságtábla

4.6. Hiba-visszaterjesztéses perceptron

C++

Megoldás videó:

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/blob/master/Ceasar/Perceptron.cpp>

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: A perceptron gépi tanulást végző algoritmus, ami képes arra, hogy két lineárisan szétválasztható bemeneti halmazt szétválasszon. Egy lineáris kombinációt valósít meg, ami segíti a hibaképzést.

5. fejezet

Helló, Mandelbrot!

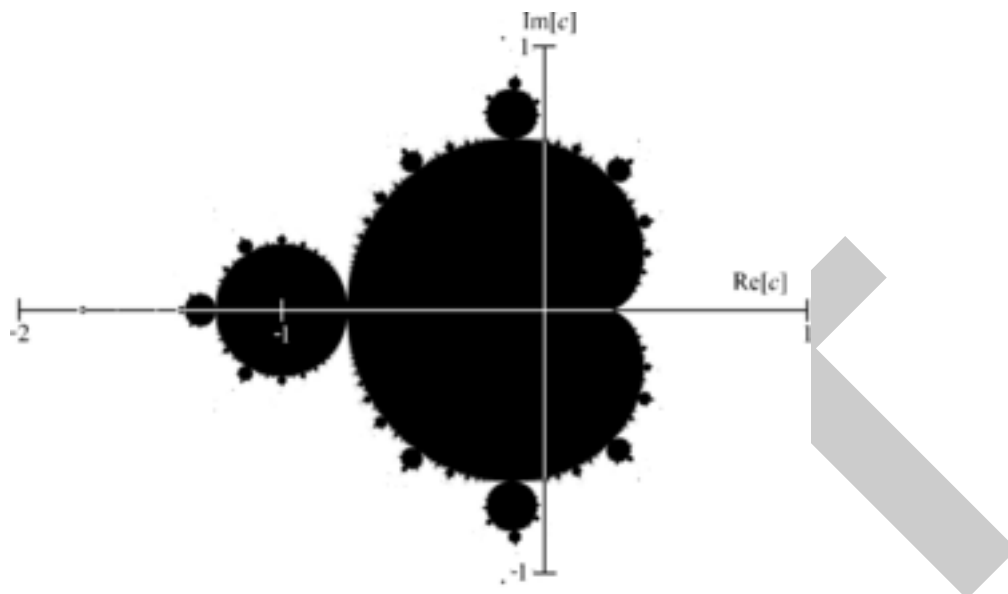
5.1. A Mandelbrot halmaz

Megoldás videó:

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/blob/master/Mandelbrot/halmaz.cpp>

A mandelbrot halmaz azokból a c komplex számokból áll, amelyekre az alábbi sorozat nem divergál: $x_1 := c$ és $x_{n+1} = (x_n)^2 + c$. Ezzel a programmal elkészítjük a mandelbrót halmaz kétdimenziós ábráját. A fordításhoz szükségünk van egy libpng könyvtárhoz, és includolnunk kell a `png++/png.hpp` header-t. A könyvtár letöltéséhez használandó parancs: `sudo apt-get install libpng++-dev`, fordításnál pedig szükségünk van a `-lpng` kapcsolóra.

futtatásnál adjuk meg, hogy melyik fájlba szeretnénk elmenteni a képet. Ha ezt nem tesszük meg akkor kiírunk egy hibaüzenetet, a program helyes használatáról. Először megadjuk az értelmezési tartományt, és érték készletet, majd a kép méreteit. Meg kell határoznunk azoknak a lépéseknek a nagyságát, amivel végigmegyünk a koordináta rendszeren. Amin végig is megyünk 2 egymásba ágyazott for ciklussal. A komplex számokat nem tudjuk egy szimpla számegyenesen tárolni, ugyanis kell egy második tengely amire a képzetes részeket tesszük, ezért kell a koordináta rendszer. Magát a halmazt úgy számoljuk ki, hogy végigmegyünk az értelmezési tartomány összes elemén, és minden iterációban megadjuk a c számot, és kiszámoljuk hozzá a z értékeket. Ezt addig csináljuk, amég a z szám négyzete nem lesz kisebb 4-nél. Ha hamarabb elérjük az iterációs határt, akkor megkapjuk a Mandelbrot halmazt. Ezt már csak bele kell arknuk a képfájlba, amit megadunk a futtatásnál.

5.1. ábra. Mandelbrot halmaz

5.2. A Mandelbrot halmaz a `std::complex` osztállyal

Megoldás videó:

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/blob/master/Mandelbrot/complex.cpp>

Az előző feladatot fejlesztjük tovább, megadott paraméterekkel. A `complex` library segítségével a gépünk képes kezelni nekünk a számokat, ezért 2 változó helyett elég egyet használunk. Az első különbséggel akkor találkozunk, mikor a felhasználó megadhatja a kép attribútumait, vagy ha kihagyja, akkor az alapértelmezettel folytatjuk. A stringet át kell alakítanunk `int` és `double` típusra, amit az `atoi` és az `atof` függvény segítségével teszünk meg. Megadjuk a kép értékeit, majd végigmegyünk a két for ciklussal a koordinátákon. Az értékek most el fognak térni az előzőtől, így egy színebb képet kapunk. Ez után ekzdjük el használni a `complex` típust, ami `double`-t tartalmaz, vagyis a szám valós és képzetes részét. Utána ugyan úgy kiszámoljuk a mandelbrot halmaz elemeit és `z` változók segítségével. A `while`-ban lévő `abs` az abszolút értéket adja meg. A képzett számok beírhatók a programba mivel tudjuk kezelni a komplex számokat. A program futása közben van egy százalék mérő ami jelzi, hogy hol tart a programunk. A végén kiírjuk a `png` file-t a futtatásnál megadott file-ba a `write` segítségével.

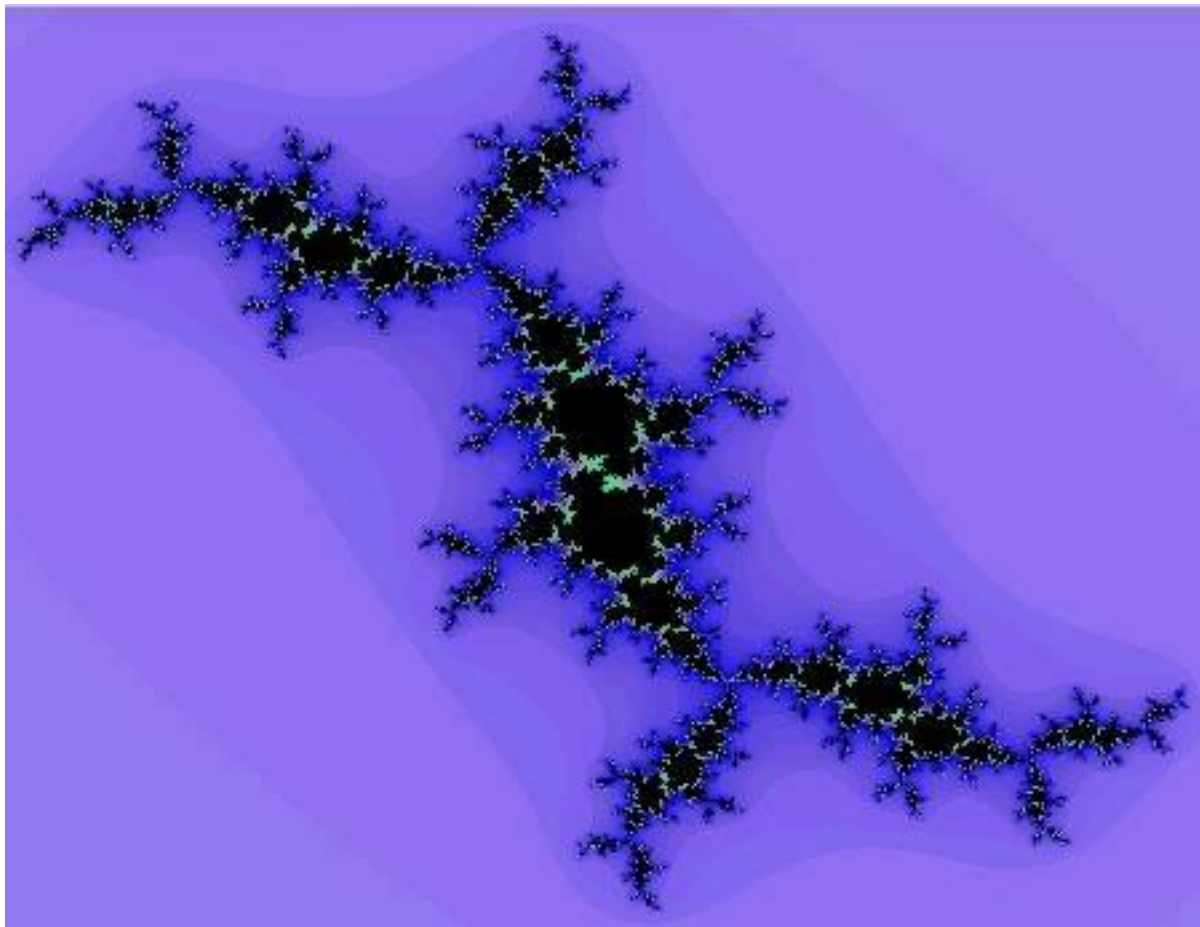
5.3. Biomorfok

Megoldás videó: <https://youtu.be/IJMbgRzY76E>

Megoldás forrása: https://gitlab.com/nbatfai/bhax/tree/master/attention_raising/Biomorf

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: Az előző feladat programján kell kisebb módosításokat végeznünk. Átneveztünk és hozzáadtunk néhány változót, így visszavetíthető a komplex számsíkon. Az `R` pedig egy tetszőleges valós szám. Ki is kell bővíteni az argumentumtartományunkat az új változóknak megfelelően.

Hozzáadunk egy komplexelő függvényt ami a reZ és imZ változókat veszi alapul. Ha a z_n (amit harmadikra emeltünk, és hozzáadtuk a cc -t) nagyobb, mint az R , akkor leáll a forciklus, és az iteráció az i lesz. Ezután már csak le kell generálnunk a képet.

5.2. ábra. Julia halmaz

5.4. A Mandelbrot halmaz CUDA megvalósítása

Megoldás videó:

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/blob/master/Mandelbrot/CUDA.cpp>

Ez a program a videokártyánk CUDA magját fogja használni a mandelbrot halmaz legenerálásához. Annál gyorsabban fog generálódni, minél több CUDA magunk van. Ez csak NVIDIA kártyákkal lehetséges, azért találták ki, hogy grafikai feladatokat gyorsabban lehessen végrehajtani. Szükség lesz a libqt4-dev csomag letöltésére, amit linuxon a "sudo apt install libqt4-dev" paranccsal tehetünk meg. Három parancsot kell beírnunk: `qmake -project` - ami létrehoz egy `.pro` file-t. Ebbe bele kell írni, hogy QT += widgets, majd erre a file-ra kiadjuk neki a `qmake` parancsot. Ezután tuffjuk futtatni a programot, és egérrel lehet benne nagyítani is. Az `n` billentyű lenyomásával kiszámolhatjuk a komplex számot, ami egy részletesebb képet ad.

5.5. Mandelbrot nagyító és utazó C++ nyelven

Építs GUI-t a Mandelbrot algoritmusra, lehessen egérrel nagyítani egy területet, illetve egy pontot egérrel kiválasztva vizualizálja onnan a komplex iteráció bejárta z_n komplex számokat!

Megoldás forrása:

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://bhaxor.blog.hu/2018/09/02/ismerkedes_a_mandelbrot_halmazsal

Mandelbrot halmaz, de most bele tudunk nagyítani néhány helyen. Ehhez szükségünk lesz a libqt4-dev csomagra (`sudo apt-get install libqt4-dev`), valamint 4 bemeneti file-ra, aminek egy mappában kell lennie. Kiadjuk a `qmake -project` parancsot ami csinál nekünk egy `*.pro` file-t, amibe bele kell írni a következőt: `QT += widgets`, majd futtatjuk a `qmake *.pro`-t, így lesz a mappában egy Makefile, és végül kiadjuk a `make` parancsot, ami létrehoz egy bináris file-t, ezt a szokásos módon tudjuk futtatni. Az `n` billentyű lenyomásával lehet javítani a kép minőségén, ami valójában kiszámolja a z értékeket a megadott területen.

A forrásunk több fájlból áll, ezért is kellett az imént olvasott procedúrát végig csinálni. Első a `frakablak.h`: ez egy header file, később includoljuk a programunkhoz. A `QMainWindow` hozza létre a programunk ablakát, a `QImage` hozza kétre majd a képet, a `QPainter` teszi lehetővé, hogy a képet színezhessük, a `QMouseEvent` és a `QKeyEvent` segít abban, hogy az egér és billentyűzet használható legyen a programban. A `Frakaszal` osztály teljes deklarációját a `frakszal.h` tartalmazza. A `QOBJECT` teszi lehetővé, hogy kezelni tudjuk a Qt C++ kiegészítőit. A `protected` olyan elemet tartalmaz, ami csak az osztályból érhető el. Itt vannak deklarálva a függvények. A `public` rész az osztályon kívülről is elérhető, viszont a `private` csak az osztályon belülről.

Következő a `frakszal.h`: ebben tároljuk a `frakszal` osztályt, ami kirajzolja majd nekünk a nagyított mandelbrot halmazt. Itt is includoljuk a Qt könyvtárakat akár az előbb, valamint a `frakablak.h` headert. Ez tartalmazza nekünk a `frakablak` osztályt. A `FrakSzal` osztály tartalmazza a `FrakSzal` funkciót, és az összes számunkra szükséges változót. Mind ezt `private`-ként teszi így csak az osztályban lehet hozzáférni.

`frakszal.cpp`: Ebben a file-ban rajzoljuk ki a fő Mandelbrot halmazt. Includolnunk kell a `frakszal.h` header file-t, hogy hozzáférhessünk a `FrakSzal` osztályhoz, és funkcióhoz. A benne lévő változók értékét meg kell változtatnunk. Kirajzoljuk a halmazt, majd átadjuk a `FrakAblak`-nak.

`frakablak.cpp`: ebben a file-ban deklaráljuk azt az ablakot, amiben a program futni fog. A `PaintEvent` függvény fogja nekünk kirajzolni a Mandelbrot halmazt. Az ablak 0,0 koordinátáitól kezdjük a kirajzolást. A `QPainter` objektumok mindig fel kell szabadítani, ezért ezt meg is tesszük a végén az `end()` függvénnyel. A `mousePressEvent` azt adja meg, hogy mi történjen amikor a felhasználó kattint egyet. A `QMouseEvent` objektummal és a `button()` függvénnyel le tudjuk kérdezni, hogy melyik gombot nyomja le a felhasználó. A bal gomb lenyomása esetén egy pixelre nagyítunk, a jobb gomb lenyomása esetén pedig kiszámoljuk a z komplex számokat. Az itt kiszámolt számokat fogja a `paintEvent` összekötni a `for` ciklussal. Az `update` frissíti nekünk az ablakot. Az egér mozgását a `mouseMoveEvent`-el kezeljük.

A `main.cpp`-ben történik az egyestítés, és itt hozzuk létre a nagyításokat az előre megadott paraméterekkel. Ide `QApplication` headert kell importálnunk, ami lehetővé teszi, hogy grafikus felületű programokat kezeljünk. Kell nekünk egy `FrakAblak` típusú objektum. A `show` függvény, jeleníti meg nekünk az ablakot, amiben a program fut. Az `exec()` függvény addig fut, amíg a program, majd a végén 0-val tér vissza, ha minden rendben volt.

5.6. Mandelbrot nagyító és utazó Java nyelven

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/blob/master/Mandelbrot/nagyito.java>

Az előző feladatban használt C++ nagyítót most Java-ban implementéljuk. Ehhez szükségünk van "sudo apt-get install openjdk-8-jdk"-ra. Nagyításkor az egérrel választjuk ki, hogy hol nagyítsunk bele a programba. A ball klikk lenyomásával rámegyünk a Mandelbrot halmaz valamelyik részére, és nagyítunk, majd rámegyünk es másíkra, és azt is nagyítjuk, és így tovább. Ha a nagyítások után veszítenénk a halmazunk pontosságából, az n gomb lenyomásával növelni tudjuk a számítások határát, így a pontosság is nő. Amíg fut a program, az s billentyű lenyomásával lészíthetünk képet, amit ugyan abba a mappába ment el.

```
public void pillanatfelvétel() {
    // Az elementendő kép elkészítése:
    java.awt.image.BufferedImage mentKép =
        new java.awt.image.BufferedImage(szélesség, magasság,
            java.awt.image.BufferedImage.TYPE_INT_RGB);
    java.awt.Graphics g = mentKép.getGraphics();
    g.drawImage(kép, 0, 0, this);
    g.setColor(java.awt.Color.BLUE);
    g.drawString("a=" + a, 10, 15);
    g.drawString("b=" + b, 10, 30);
    g.drawString("c=" + c, 10, 45);
    g.drawString("d=" + d, 10, 60);
    g.drawString("n=" + iterációsHatár, 10, 75);
    if(számításFut) {
        g.setColor(java.awt.Color.RED);
        g.drawLine(0, sor, getWidth(), sor);
    }
    g.setColor(java.awt.Color.GREEN);
    g.drawRect(x, y, mx, my);
    g.dispose();
    // A pillanatfelvétel képfájl nevének képzése:
    StringBuffer sb = new StringBuffer();
    sb = sb.delete(0, sb.length());
    sb.append("MandelbrotHalmazNagyitas_");
    sb.append(++pillanatfelvételSzámláló);
    sb.append("_");
    // A fájl nevébe bele vesszük, hogy melyik tartományban
    // találtuk a halmazt:
    sb.append(a);
    sb.append("_");
    sb.append(b);
    sb.append("_");
    sb.append(c);
    sb.append("_");
    sb.append(d);
    sb.append(".png");
    // png formátumú képet mentünk
    try {
        javax.imageio.ImageIO.write(mentKép, "png",
```

```
        new java.io.File(sb.toString()));
    } catch(java.io.IOException e) {
        e.printStackTrace();
    }
}
/**
 * A nagyítandó kijelölt területet jelző négyzet kirajzolása.
 */
public void paint(java.awt.Graphics g) {
    // A Mandelbrot halmaz kirajzolása
    g.drawImage(kép, 0, 0, this);
    // Ha éppen fut a számítás, akkor egy vörös
    // vonallal jelöljük, hogy melyik sorban tart:
    if(számításFut) {
        g.setColor(java.awt.Color.RED);
        g.drawLine(0, sor, getWidth(), sor);
    }
    // A jelző négyzet kirajzolása:
    g.setColor(java.awt.Color.GREEN);
    g.drawRect(x, y, mx, my);
}
/**
 * Példányosít egy Mandelbrot halmazt nagyító obektumot.
 */
public static void main(String[] args) {
    // A kiinduló halmazt a komplex sík [-2.0, .7]x[-1.35, 1.35]
    // tartományában keressük egy 600x600-as hálóval és az
    // aktuális nagyítási pontossággal:
    new MandelbrotHalmazNagyító(-2.0, .7, -1.35, 1.35, 600, 255);
}
}
```

6. fejezet

Helló, Welch!

6.1. Első osztályom

Valósítsd meg C++-ban és Java-ban az módosított polártranszformációs algoritmust! A matek háttér teljesen irreleváns, csak annyiban érdekes, hogy az algoritmus egy számítása során két normálist számol ki, az egyiket elspájzoland és egy további logikai taggal az osztályban jelzed, hogy van vagy nincs eltérve kiszámolt szám.

Megoldás videó:

Megoldás forrása: <https://sourceforge.net/p/udprog/code/ci/master/tree/source/labor/polargen/>, <https://sourceforge.net/p/udprog/code/ci/master/tree/source/kezdolajava/PolarGen.java>

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: Java-ban szükségünk lesz az OpenJDK 6-os verzióra. A JDK src.zip állományban a java/util/Random.java forrásban láthatjuk, hogy a Sun programozói is hasonlóan oldották meg a feladatot. C++-ban pedig fontos, hogy egy számítási lépés két normális elosztású számot állít elő, vagyis minden második híváskor kell számolnunk, többinél pedig az előző eredményt visszatérítünk, ami sokban könnyíti munkánkat.

A feladatban szereplő polártranszformációval random számokat tudunk kiszámolni, ami annyira elterjedt algoritmus, hogy a java random szám generátora is ezt használja.

C++-ban szükségünk lesz egy osztályra, amiben elkészítjük a random számokat. Egy public és egy private része van. A public rész elemei elérhetőek az osztályon kívül is, még a private rész elemei csak az osztályon belül érhetőek el. A PolarGen konstruktor akkor hajtódik végre mikor létrehozunk az objektumokat. A destruktort pedig a program futása végén hajtódik végre, mind a kettő csak egyszer. A kovetkezo() függvény a randok számokat fogja nekünk kiszámolni. A konstruktor ad egy értéket a nincsTarolt-nak, ami egy változó, és meghívja a strand() függvényt, ami random számokat generál. A main()-ben létrehozunk egy PolarGen típusú változót, és generálunk 10 random számot.

Java-ban nincs sok változás, a változók és osztálynevek megegyeznek, és a forrás is rövidebb. Az egész forrás egy class része. C++-hoz képest itt nem tudjuk tömbösíteni a private és public elemeket, ezért ki kell írni. A többi ugyan úgy működik mint C++-ban.

6.2. LZW

Valósítsd meg C-ben az LZW algoritmus fa-építését!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/blob/master/Welch/lzw.cpp>

Az LZW egy veszteségmentes tömörítés algoritmus. A tömörítési eljárásnak az alapja az, hogy a kódoló csak egy szótárbeli indexet küld ki. A fa minden csomópontjának 2 részfája lehet, ami a bal és a jobb részfa. Megadunk a programnak egy szöveges fájlt, amit az lebont binfa szerkezetre, majd ezt kiadja egy általunk megadott kimenetre. Létrehozuk a gyökeret, majd a gyerekeket balra és jobbra. Ahoz, hogy megtudjuk mennyi származtatás van, megnézzük az átlagos ághosszát, ami a szórás összege, valamint az átlagot és az mélységet. inicializálnunk kell az átla() függvényt és a szórást. A kiir függvény a fabejárásér felel. Végül felszabadítjuk az elemeket. Inorder fabejárást alkalmazunk, ami azt jelenti, hogy a bal oldalt olvassuk be először, majd a rootot, és végül a jobb oldalt.

A forrás elején létre kell hoznunk egy struktúrát, amely 3 részből áll, egy érték és annak gyermekeire mutató mutatókból. A typedef segítségével meg tudunk adni ennek a struktúrának bármilyen nevet, amivel hivatkozunk rá. Az uj_elem() függvénnyel foglalunk helyet a binfa típusú változóknak, majd adunk egy ide mutató mutatót. A szükséges függvényeket deklaráljuk, majd a mainbe létrehozuk a gyökeret, aminek az értékét "/"-re állítjuk. Mivel még nincs semelyik oldali gyermek, a mutatónak NULL értéket adunk. A while ciklus alkotja meg magát a binfát. Beolvassa a standard inputról a bemenetet, bitenként, ha ez 0, akkor megnézi van-e nullás gyermeke, ha nincs hoz létre egyet, majd a fa mutatót visszaállítjuk a gyökérre. Ha ez nem 0, akkor megnézzük van-e jobb oldali gyermeke, ha nincs hozunk neki létre egyet, és a mutatót megint visszaállítjuk a gyökérre. De ha van akkor a mutató a jobb oldali gyermekre mutat. A main végén írjuk ki a binfát, és számolunk ki hozzá adatokat. A kiir függvény a bináris fát írja ki a standard outputra. Ezt most inorder bejárással tesszük meg. A free függvénnyel felszabadítjuk a lefoglalt tárterületet. Az ratlag függvény egy pointert kap, ami ha nem NULL, akkor növeljük a meysegeq nevű globális változónkat, majd meghívjuk a függvényt arra a gyermekre amire a pointer mutat. Az rszoras függvény annyiban különbözik az előzőtől, hogy itt a szórásösszeget adjuk meg, ami a mélység és az átlag különbségének a négyzete.

6.3. Fabejárás

Járd be az előző (inorder bejárású) fát pre- és posztorder is!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: https://sourceforge.net/p/udprog/code/ci/master/tree/source/labor/ziv/z_post.c#l229https://sourceforge.net/p/udprog/code/ci/master/tree/source/labor/ziv/z_pre.c

Az előző feladat után, itt meg kell változtatnunk a fabejárás sorrendjét. Először preorderre, ami annyit takar hogy mostmár nem a bal oldallal kezdünk hanem a rootal, és utána jön a bal és a jobb oldal. Majd átírjuk postorderre is, ahol pedig a bal oldallal kezdünk, a jobb oldallal folytatjuk, és a rootal fejezzük be. Minden bejárást külön-külön kell futtatni.

```
//inorder
void kiir (Csomopont * elem, std::ostream & os)
{
    if (elem != NULL)
    {
        ++melyseg;
        for (int i = 0; i < melyseg; ++i)
            os << "----";
```

```

kiir ( elem->nullasGyermek (), os);
os << elem->getBetu () << "(" << melyseg - 1 << ")" << std:: ←←
endl;
kiir ( elem->egyenesGyermek (), os);
--melyseg;
}
Univerzális programozás 65 / 92
}
output:
-----0(1)
-----0(2)
-----0(3)
-----1(4)
-----1(3)
-----1(4)
-----0(5)
---/(0)
-----1(2)
-----0(3)
-----1(3)
-----1(1)
-----0(2)
-----1(3)
-----1(2)
depth = 5
mean = 3.33333
var = 1.0328


```

//preorder
void kiir (Csomopont * elem, std::ostream & os)
{
 if (elem != NULL)
 {
 ++melyseg;
 for (int i = 0; i < melyseg; ++i)
 os << "----";
 os << elem->getBetu () << "(" << melyseg - 1 << ")" << std:: ←←
 endl;
 kiir (elem->nullasGyermek (), os);
 kiir (elem->egyenesGyermek (), os);
 --melyseg;
 }
}
output:
---/(0)
-----0(1)
-----0(2)
-----0(3)
-----1(4)
-----1(3)
-----1(4)

```


```

```
-----0(5)
-----1(2)
-----0(3)
-----1(3)
Univerzális programozás 66 / 92
-----1(1)
-----0(2)
-----1(3)
-----1(2)
depth = 5
mean = 3.33333
var = 1.0328
//postorder
void kiir (Csomopont * elem, std::ostream & os)
{
    if (elem != NULL)
    {
        ++melyseg;
        for (int i = 0; i < melyseg; ++i)
            os << "----";
        kiir ( elem->nullasGyermek (), os);
        kiir ( elem->egyenesGyermek (), os);
        os << elem->getBetu () << "(" << melyseg - 1 << ")" << std::endl;
        --melyseg;
    }
}
output:
-----0(1)
-----0(2)
-----0(3)
-----1(4)
-----1(3)
-----1(4)
-----0(5)
-----1(2)
-----0(3)
-----1(3)
-----1(1)
-----0(2)
-----1(3)
-----1(2)
---/(0)
depth = 5
mean = 3.33333
var = 1.0328
```

6.4. Tag a gyökér

Az LZW algoritmust ültess át egy C++ osztályba, legyen egy Tree és egy beágyazott Node osztálya. A gyökér csomópont legyen kompozícióban a fával!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/blob/master/Welch/lzw.cpp>

Az LZWBInFa-t bele kell ültetni egy C++ osztályba, amihez kellenifog nekünk egy LZWBInFa osztály. Létrehozunk egy beágyazott csomópont osztályt, amibe belerakjuk a fa egy csomópontjának jellemzését. Ezt azért csináljuk, mert a fa részeként szeretnénk vele számolni, ebből adódóan nem szánunk neki külön helyet. Ebben az osztályban a fa gyökere nem egy pointer, hanem egy objektum, ami a "/" szimbólumot tartalmazza, maga a fa viszont pointer, és az LZW fa azon csomópontjára mutat, amit az LZW algoritmus mond. Ez a konstruktor ráállítja a gyökérre a fa mutatót. Túl kell terhelniük a operátort, hogy beadhassuk a fának a b inputot, ami "0" és "1" karakter lehet.

A fa mutatót a gyökér elem memóriacímére állítjuk. Aztán hívjuk a C-ben már megírt szabadít függvényt. túl kell terhelniük az operátort, így tudjuk módosítani, hogy mit csináljon, és a saját típusainkat tudjuk így kezelni. Az operátor segítségével beleshifteljük az elemeket a fába. Ha nullát kap és nincs még nullás gyermeke, akkor létrehozunk neki egyet. Lefoglalunk tárterületet a new-val és az ujNullasGyermek() függvény belefűzi a fába. Egyesnél is ugyan ezt csináljuk, emihez megvan az ujEgyesGyermek() függvényünk is. Ha valamelyiknek már létezik gyermeke, akkor a mutató arra a gyermekre fog mutatni. Kimenetet és egy LZWBINFa objektumot adunk át az operátorral. meghívjuk az objektumhoz tartozó kiir függvényt. Az osztályon kívül definiáljuk azokat a függvényeket, amiket az osztályon belül deklaráltunk. Ha nem megfelelő módon futtatjuk a programot, hibaüzenetet dobunk. A main-ben megnézzük, hogy elég argumentum lett-e megadva az felhasználó által, és helyesen lett-e beírva a futtatási parancs. Ha nem akkor kiírjuk a standard outputba a megfelelő formátumot. A b változóba beolvassuk a bemenetet bájtonként, és létrehozuk az LZWBINFa objektumunkat. A while ciklusok bedolgozzák a bemenetet, és felépítik a bináris fát. Végül a bináris fát beleshifteljük a kimeneti fájlba, a hozzá tartozó mélység, átlag és szórás értékekkel.

6.5. Mutató a gyökér

Írd át az előző forrást, hogy a gyökér csomópont ne kompozícióban, csak aggregációban legyen a fával!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/blob/master/Welch/z3a8.cpp>

Az előző forrásban a gyökeret objektumként kezeltük, most azonban mutató lesz ez is, a fával együtt. Mindenhol törölnünk kell a referencia jeleket, mivel mostmár referenciaként adjuk át a gyökeret.

```
LZWBInFa ()  
{  
    gyoker = new Csomopont ();  
    fa = gyoker;  
}
```

A szabadit() függvénybe mutatót kell állítanunk a gyermekekre.

```
~LZWBinFa ()  
{  
szabadit (gyoker->egyenesGyermekek ());  
szabadit (gyoker->nullasGyermekek ());  
szabadit (gyoker);  
}
```

6.6. Mozzgató szemantika

Írj az előző programhoz mozzgató konstruktort és értékadást, a mozzgató konstruktor legyen a mozzgató értékadásra alapozva!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/blob/master/Welch/mozsgato.cpp>

A tag a gyökeér kódon módosításokat végezve csináljuk meg a mozzgatókonstruktort. A paraméterként átadott fa gyökeérnek az elemiát átadjuk az üres fáának, és a mozzgatótt fa elemiát kinullázzuk. A move függvény jobértékké teszi az átadott argumentumot, amivel meghívjuk a mozzgató értékadást, majd kiírjuk a fát. Ha az eredeti binfát is ki akarnánk írni, az nem menne mert azt kinulláztuk.

```
LZWBinFa binFa2 = std::move(binFa);  
kiFile << binFa2;  
kiFile << "depth = " << binFa2.getMelyseg () << std::endl;  
kiFile << "mean = " << binFa2.getAtlag () << std::endl;  
kiFile << "var = " << binFa2.getSzoras () << std::endl;
```

A feladat mutatóval való megoldása sokkal egyszerűbb. A mozzgató konstruktorban meghívjuk az értékadást. Kinullázzuk azokat a mutatókat ahova az eredeti fáinkat akartuk tenni, majd meghívjuk a mozzgató értékadást. Megcseréljük a célfa és a forrásfa gyökeérnek értékét, a mozzgató értékadásban. Így a forrás fát ki is nullázzuk. Változtatnunk kell még a destruktoron, hogy működjön a kód.

```
LZWBinFa ()  
{  
szabadit(gyoker);
```


7. fejezet

Helló, Conway!

7.1. Hangyaszimulációk

Írj Qt C++-ban egy hangyaszimulációs programot, a forrásaidról utólag reverse engineering jelleggel készíts UML osztálydiagramot is!

Megoldás videó: <https://bhaxor.blog.hu/2018/10/10/myrmecologist>

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/tree/master/Conway/Ant>

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: Fordításkor a qmake-et használjuk amit a letöltött QT keretrendszerben találhatunk. A P billentyű lenyomásával lehet pause-olni, vagyis szüneteltetni, a Q lenyomásával pedig kilép a programból.

futtatási parancsok: **-/home/.../qmake myrmecologist.pro , -make ,./myrmecologist -w 250 -m 150 -n 400 -t 10 -p 5 -f 80 -d 0 -a 255 -i 3 -s 3 -c 22**

Az Ant osztályba a hangya tulajdonságai vannak megadva. A két koordinátája, x és y, a dir (direction) pedig az irányt határozza meg amibe tart. A + jelek azt jelölik, hogy public elérésűek, tehát az osztályon kívülről is el lehet érni őket, valamint látszódik is osztályon kívülről. A - jellek pedig private elérésűek, tehát csak az osztálon belülről lehet elérni őket. Az ants egy vektor, ami a hangyákat tárolja.

Az Antwin tulajdonságba az ablak mérete van megadva pixelben, szélesség és hosszúság. A cellwidth és a cellheight pedig a hangyák, vagy cellák méretét adják meg. Az antThread a hangyaszámításokat végzi. A grids kirajzolja a 2 rácsot, amiből a gridlx egyet tárol. A closeEvent() (kikapcsolási esemény) meghívja az AntThread osztályból a finish() (befejezés)-t ami leállítja az ablakot azzal, hogy a running-ot hamis értékre állítja. A keyPressEvent() (gombnyomás esemény) a gombnyomásokat dolgozza fel, a paintEvent() (festés esemény) pedig a hangyák színezéséért felel.

Az Antthread osztály hasonló az Antwin-hez, csak a tulajdonságok ki vannak egészítve. Az evaporation (párolgás) a hangyák számát tárolja egy cellában. Puklikus függvényeink a run(), a finish() és a isRunning() ami egy igaz vagy hamis értéket adhat vissza. Nem publikus a setPheromon() ami a feromonok beállítását szolgálja, MoveAnts() ami a hangyák mozgatásáért felel és a newDir() ami az irányt adja meg.

7.2. Java életjáték

Írd meg Java-ban a John Horton Conway-féle életjátékot, valósítsa meg a sikló-kilövőt!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/blob/master/Conway/életjatek.java>

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: John Horton Conway életjátékának szabályai: van egy élettér, ami cellákból áll és sejtek lakják, minden cella egy sejt. Egy sejt akkor él ha legalább 2 élő szomszédja van, ha annál kevesebb, meghal. Egy halott sejt akkor éled fel, ha 3 élő szomszédja lesz. A sejtek egy halmazát alakzatnak hívjuk, az egyik ilyen a sikló. A sikló egy adott irányba halad, amit a siklóágyú lő ki a végtelenbe. A programot egy objektumként írjuk meg, amit később a main függvényben hívunk meg, paraméterként pedig átadjuk az objektum konstruktorának az oszlop és sor méretet. Fordításnál és futtatásnál a szöveggé kódolást UTF-8-ra kell állítani. `javac -encoding UTF-8 életjatek.java, -java életjatek`

Az "S" billentyűvel képet készíthetünk a sejttérről. Az "N"-el növegni tudjuk a sejtek méretét, "K" val pedig csökkenteni. A "G"-vel gyorsítjuk, az "L"-el pedig lassítjuk a szimulációt. Az egér jobb klikkjével felélesztjük vagy megöljük a sejtet.

7.3. Qt C++ életjáték

Most Qt C++-ban!

Megoldás videó:

Megoldás forrása: <https://github.com/LadanyiBalazs/Prog1/tree/master/Conway/Eletjatek>

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: A szabályok ugyan azok, mint java-ban. A fordítás lesz különböző, mert a QT keretrendszert használunk. A **qmake -project** paranccsal legeneráljuk a .pro file-t. Majd ezt futtatjuk, ami legenerálja a make file-t. Végül a **make** paranccsal fordítjuk le a programunkat. Futtatni pedig **./életjatek** paranccsal tudjuk.

```
$ more sejtablak.h
#ifndef SEJTABLAK_H
#define SEJTABLAK_H

#include <QtGui/QMainWindow>
#include <QPainter>
#include "sejtszal.h"

class SejtSzal;

class SejtAblak : public QMainWindow
{
    Q_OBJECT

public:
    SejtAblak(int szelesseg = 100, int magassag = 75, QWidget *parent = 0);
    ~SejtAblak();
    static const bool ELO = true;
    static const bool HALOTT = false;
    void vissza(int racsIndex);

protected:
```

```
bool ***racsok;
bool **racs;
int racsIndex;
int cellaSzelesseg;
int cellaMagassag;
int szelesseg;
int magassag;
void paintEvent(QPaintEvent*);
void siklo(bool **racs, int x, int y);
void sikloKilovo(bool **racs, int x, int y);

private:
    SejtSzal* eletjatek;

};

#endif
```

A sejtablak.cpp fájlban a paintEvent funkcióval rajzoljuk ki az aktuális rácsot. A for ciklus végigmegy a sorokon, a belső pedig az oszlopokon, és kirajzoljuk a sejtcellát. A sikliKilovo függvény lövi ki a siklókat. Egyesével rajzoljuk ki a sejteket a pontokra. Java-ban a konstruktor készítette el nekünk a siklókilövőhöz szükséges ábrát, amire itt egy külön eljárást írtunk.

```
$ more sejtablak.cpp
#include "sejtablak.h"

SejtAblak::SejtAblak(int szelesseg, int magassag, QWidget *parent)
    : QMainWindow(parent)
{
    setWindowTitle("A John Horton Conway-féle életjáték");

    this->magassag = magassag;
    this->szelesseg = szelesseg;

    cellaSzelesseg = 6;
    cellaMagassag = 6;

    setFixedSize(QSize(szelesseg*cellaSzelesseg, magassag*cellaMagassag));

    racsok = new bool**[2];
    racsok[0] = new bool*[magassag];
    for(int i=0; i<magassag; ++i)
        racsok[0][i] = new bool [szelesseg];
    racsok[1] = new bool*[magassag];
    for(int i=0; i<magassag; ++i)
        racsok[1][i] = new bool [szelesseg];

    racsIndex = 0;
    racs = racsok[racsIndex];
    for(int i=0; i<magassag; ++i)
```

```
        for(int j=0; j<szelesseg; ++j)
            racs[i][j] = HALOTT;
        sikloKilovo(racs, 5, 60);

        eletjatek = new SejtSzal(racsok, szelesseg, magassag, 120, this);
        eletjatek->start();
    }

void SejtAblak::paintEvent(QPaintEvent*) {
    QPainter qpainter(this);

    bool **racs = racsok[racsIndex];
    for(int i=0; i<magassag; ++i) {
        for(int j=0; j<szelesseg; ++j) {
            if(racs[i][j] == ELO)
                qpainter.fillRect(j*cellaSzelesseg, i*cellaMagassag,
                                   cellaSzelesseg, cellaMagassag, Qt::black) ←
                ;
            else
                qpainter.fillRect(j*cellaSzelesseg, i*cellaMagassag,
                                   cellaSzelesseg, cellaMagassag, Qt::white) ←
                ;
            qpainter.setPen(QPen(Qt::gray, 1));

            qpainter.drawRect(j*cellaSzelesseg, i*cellaMagassag,
                              cellaSzelesseg, cellaMagassag);
        }
    }

    qpainter.end();
}

SejtAblak::~SejtAblak()
{
    delete eletjatek;

    for(int i=0; i<magassag; ++i) {
        delete[] racsok[0][i];
        delete[] racsok[1][i];
    }

    delete[] racsok[0];
    delete[] racsok[1];
    delete[] racsok;
}
```

```
void SejtAblak::vissza(int racsIndex)
{
    this->racsIndex = racsIndex;
    update();
}

void SejtAblak::siklo(bool **racs, int x, int y) {

    racs[y+ 0][x+ 2] = ELO;
    racs[y+ 1][x+ 1] = ELO;
    racs[y+ 2][x+ 1] = ELO;
    racs[y+ 2][x+ 2] = ELO;
    racs[y+ 2][x+ 3] = ELO;

}

void SejtAblak::sikloKilovo(bool **racs, int x, int y) {

    racs[y+ 6][x+ 0] = ELO;
    racs[y+ 6][x+ 1] = ELO;
    racs[y+ 7][x+ 0] = ELO;
    racs[y+ 7][x+ 1] = ELO;

    racs[y+ 3][x+ 13] = ELO;

    racs[y+ 4][x+ 12] = ELO;
    racs[y+ 4][x+ 14] = ELO;

    racs[y+ 5][x+ 11] = ELO;
    racs[y+ 5][x+ 15] = ELO;
    racs[y+ 5][x+ 16] = ELO;
    racs[y+ 5][x+ 25] = ELO;

    racs[y+ 6][x+ 11] = ELO;
    racs[y+ 6][x+ 15] = ELO;
    racs[y+ 6][x+ 16] = ELO;
    racs[y+ 6][x+ 22] = ELO;
    racs[y+ 6][x+ 23] = ELO;
    racs[y+ 6][x+ 24] = ELO;
    racs[y+ 6][x+ 25] = ELO;

    racs[y+ 7][x+ 11] = ELO;
    racs[y+ 7][x+ 15] = ELO;
    racs[y+ 7][x+ 16] = ELO;
    racs[y+ 7][x+ 21] = ELO;
    racs[y+ 7][x+ 22] = ELO;
    racs[y+ 7][x+ 23] = ELO;
    racs[y+ 7][x+ 24] = ELO;

    racs[y+ 8][x+ 12] = ELO;
```

```
    racs[y+ 8][x+ 14] = ELO;
    racs[y+ 8][x+ 21] = ELO;
    racs[y+ 8][x+ 24] = ELO;
    racs[y+ 8][x+ 34] = ELO;
    racs[y+ 8][x+ 35] = ELO;

    racs[y+ 9][x+ 13] = ELO;
    racs[y+ 9][x+ 21] = ELO;
    racs[y+ 9][x+ 22] = ELO;
    racs[y+ 9][x+ 23] = ELO;
    racs[y+ 9][x+ 24] = ELO;
    racs[y+ 9][x+ 34] = ELO;
    racs[y+ 9][x+ 35] = ELO;

    racs[y+ 10][x+ 22] = ELO;
    racs[y+ 10][x+ 23] = ELO;
    racs[y+ 10][x+ 24] = ELO;
    racs[y+ 10][x+ 25] = ELO;

    racs[y+ 11][x+ 25] = ELO;

}
```

A sejtasztal.cpp-ben a szomszedokSzama() függvény végigmegy mind a 8 szomszédon. Az idoDejlodes() függvény mondja meg azt, hogy egy sejt él vagy hal. Ahogy már a szabályoknál tisztáztuk, ha 2 vagy 3 szomszédja van, akkor élő, ha annál kevesebb, meghal.

```
$ more sejtaszal.cpp
#include "sejtaszal.h"

SejtSzal::SejtSzal(bool ***racsok, int szelesseg, int magassag, int ←
    varakozas, SejtAblak *sejtAblak)
{
    this->racsok = racsok;
    this->szelesseg = szelesseg;
    this->magassag = magassag;
    this->varakozas = varakozas;
    this->sejtAblak = sejtAblak;

    racsIndex = 0;
}

int SejtSzal::szomszedokSzama(bool **racs,
                                int sor, int oszlop, bool allapot) {
    int allapotuSzomszed = 0;
    for(int i=-1; i<2; ++i)
        for(int j=-1; j<2; ++j)
            if(!((i==0) && (j==0))) {
                int o = oszlop + j;
                if(o < 0)
```

```
        o = szelesseg-1;
    else if(o >= szelesseg)
        o = 0;

    int s = sor + i;
    if(s < 0)
        s = magassag-1;
    else if(s >= magassag)
        s = 0;

    if(racs[s][o] == allapot)
        ++allapotuSzomszed;
}

return allapotuSzomszed;
}

void SejtSzal::idoFejlodes() {

    bool **racsElotte = racsok[racsIndex];
    bool **racsUtana = racsok[(racsIndex+1)%2];

    for(int i=0; i<magassag; ++i) {
        for(int j=0; j<szelesseg; ++j) {

            int elok = szomszedokSzama(racsElotte, i, j, SejtAblak::ELO);

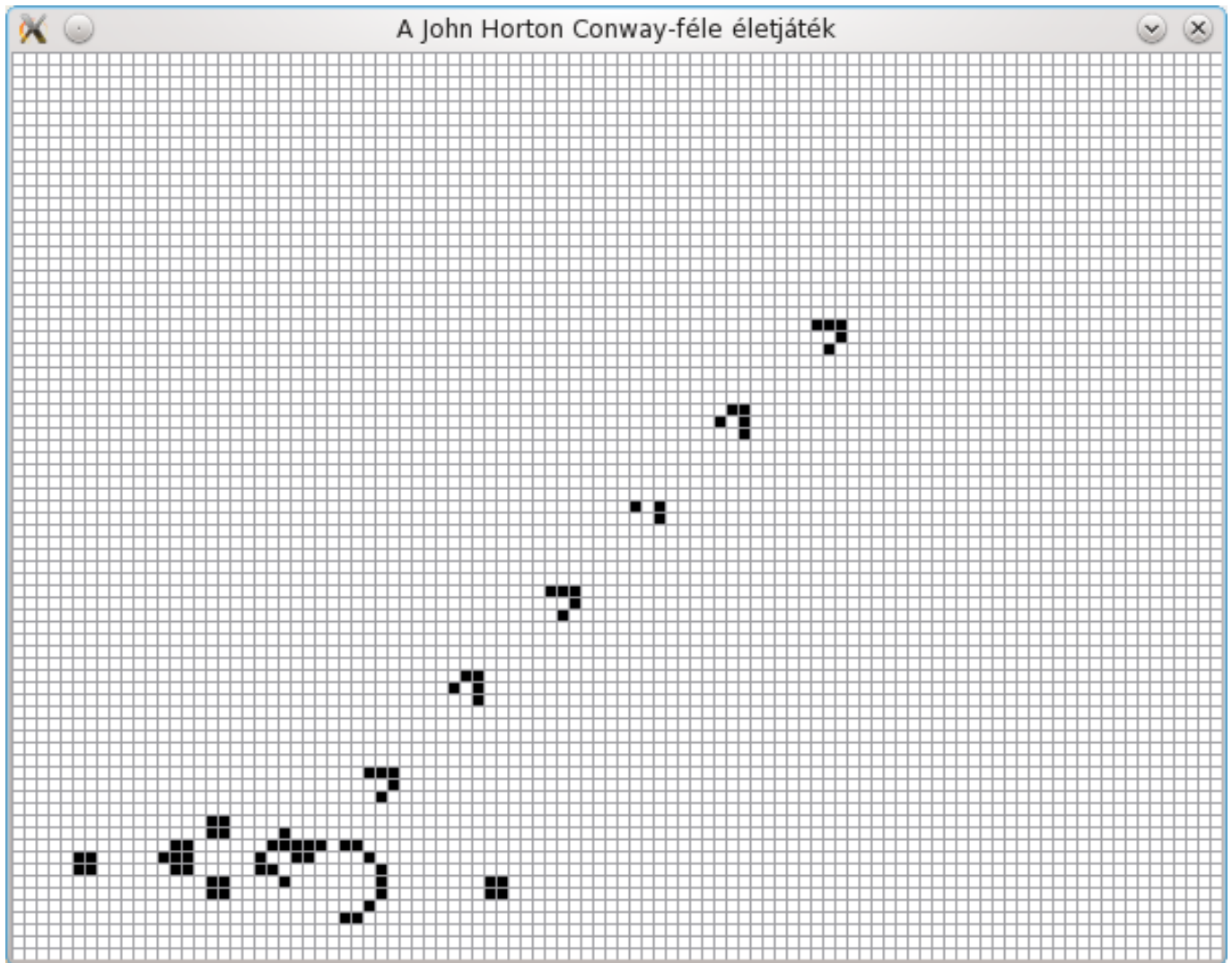
            if(racsElotte[i][j] == SejtAblak::ELO) {
                if(elok==2 || elok==3)
                    racsUtana[i][j] = SejtAblak::ELO;
                else
                    racsUtana[i][j] = SejtAblak::HALOTT;
            } else {
                if(elok==3)
                    racsUtana[i][j] = SejtAblak::ELO;
                else
                    racsUtana[i][j] = SejtAblak::HALOTT;
            }
        }
    }
    racsIndex = (racsIndex+1)%2;
}

void SejtSzal::run()
{
    while(true) {
        QThread::msleep(varakozas);
        idoFejlodes();
        sejtAblak->vissza(racsIndex);
    }
}
```

```
}  
  
SejtSzal::~~SejtSzal()  
{  
}  
}
```

Ezeket a fájlokat egy mappába kell helyezzük, telepíteni kell a qmake Tool-t, és a megfelelő parancsok után le tudjuk futtani a programot. Ez egy 2D-s sejtér ezért az állomásokat a saját siklóik rombolják le.

```
$ sudo apt-get install qtcreator  
$ sudo apt install libcanberra-gtk-module libcanberra-gtk3-module  
$ ls  
main.cpp  sejtablak.cpp  sejtablak.h  sejtszal.cpp  sejtszal.h  
$ qmake-qt4 -project  
$ qmake-qt4 eletjatek.pro  
$ ls  
eletjatek.pro  Makefile          sejtablak.h  sejtszal.h  
main.cpp      sejtablak.cpp  sejtszal.cpp  
$ make  
$ ./eletjatek
```

7.1. ábra. Életjáték

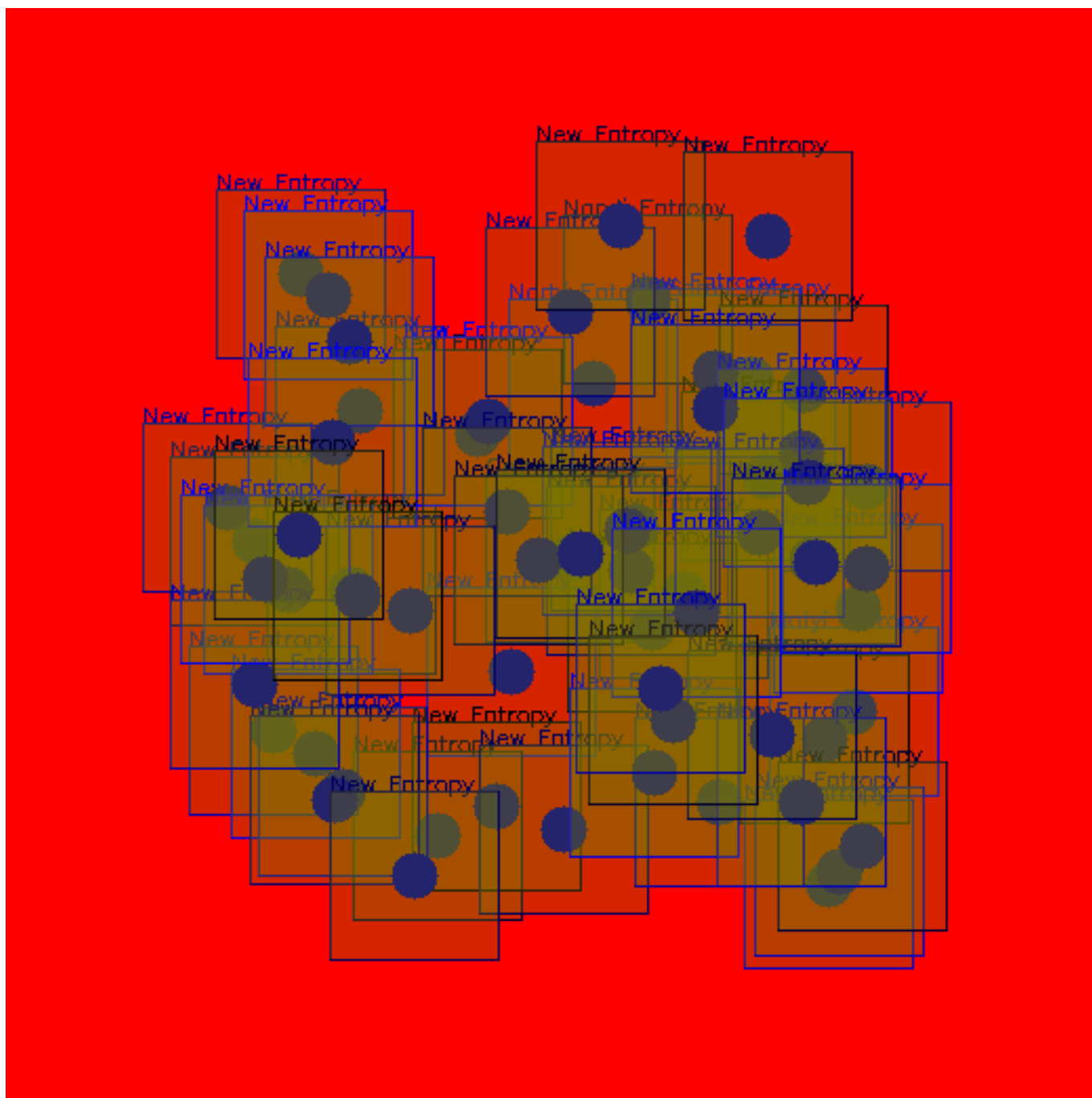
7.4. BrainB Benchmark

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: A program célja, az e-sportolók tesztelése. Az egérgombot lenyomva kell tartani és követni kell a négyzeten lévő kört. Minél tovább tudjuk benne tartani az egerünket annál több négyzet jelenik meg hogy bezavarjon. Ha elveszítjük eltűnnek a zavaró négyzetek és lassul a mozgás.

fordítás, futtatás: `/home/.../qmake brainB.pro, make, ./brainB`

7.2. ábra. BrainB működés közben - Bátfa Norbert

8. fejezet

Helló, Schwarzenegger!

8.1. Szoftmax Py MNIST

aa Python

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: Ehhez a programhoz szükségünk van egy Python fejlesztői környezetre, és a Tensorflowra, amit gépi tanuláshoz kell használni. Az MNIST egy olyan adatbázis, ami segítséget nyújt a tanításban képelemző programoknak és neurális hálózatoknak is. Ebben az adatbázisban képek vannak, amik mintaként segítenek a bemeneti képek elemzésében. Ebben az esetben 60000 képpel tanítjuk a hálózatot, és 10000 képpel, pedig vizsgáljuk a pontosságát.

A programot tanulása után teszteljük az adatbázisban lévő képek segítségével. A mi esetünkben ezek a hármastól-kilencesik terjedő képek. A futtatási parancs: **python softmax.py**

8.2. Mély MNIST

Python

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: Ezt a feladatot passzolnám.

8.3. Robotpszichológia

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: Ezt a feladatot passzolnám.

9. fejezet

Helló, Chaitin!

9.1. Iteratív és rekurzív faktoriális Lisp-ben

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

A List nyelvet más gondolkodásmóddal kell programoznunk. A műveleteket úgynevezett fordított lengyel módszerrel írjuk fel, vagyis elől vannak a műveleti jelek és utána a számok. A zárójelek közti parancsokat veszi figyelembe. A függvények definiálásához a `define` kulcsszót írjuk a parancs elejére, utána a függvény nevét, majd a paramétereket.

A faktoriális iteratív módon, úgy számoljuk ki, hogy egy `do` ciklussal az `i`-t 1-től léptetjük és megszorozzuk a `num` értékével, ezt addig amég `i` nem lesz nagyobb `n`-nél.

```
> (define (fact n) (do (( i 1 (+ 1 i)) (num 1 (* i num))) ((> i n) ←  
    num)))  
fact  
> (fact 5)  
120
```

Rekurzíval egy kicsivel egyszerűbb a megoldás. Itt is először definiáljuk és elnevezzük a függvényt, majd az `if`-el megnézzük, hogy `n` kisebb-e mint 2. Ha `n` kisebb mint egy akkor beszorozza 1-el és véget ér a feladat.

```
> (define (fakt n) (if (< n 1) 1 (* n(fakt(- n 1)))))  
fakt  
> (fakt 5)  
120
```

9.2. Gimp Scheme Script-fu: króm effekt

Írj olyan script-fu kiterjesztést a GIMP programhoz, amely megvalósítja a króm effektet egy bemenő szövegre!

Megoldás videó: https://youtu.be/OKdAkI_c7Sc

Megoldás forrása: https://gitlab.com/nbatfai/bhax/tree/master/attention_raising/GIMP_Lisp/Chrome

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: A Script-fu termináljából tudjuk futtatni a programunkat, ahova bemásoljuk a forrást és megadjuk magát a szöveget, a betűtípust, a szövegnek a méretét, színét, a képnek a méretét és a színátmenetet is.

```
(script-fu-bhax-chrome "Mintaszöveg" "Sans" 120 1000 1000 ' (255 0 0) "Crown ←  
molding")
```

Majd adunk neki egy keretet, ahol szintén megadjuk pár paramétert.

```
(script-fu-bhax-chrome-border "Programozás" "Sans" 110 768 576 300 ' (255 0 ←  
0) "Crown molding" 6)
```

9.3. Gimp Scheme Script-fu: név mandala

Írj olyan script-fu kiterjesztést a GIMP programhoz, amely név-mandalát készít a bemenő szövegből!

Megoldás videó: https://bhaxor.blog.hu/2019/01/10/a_gimp_lisp_hackelese_a_scheme_programozasi_nyelv

Megoldás forrása: https://gitlab.com/nbatfai/bhax/tree/master/attention_raising/GIMP_Lisp/Mandala

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat: A mandala kirajzolása Lispben úgy történik, hogy a szöveget forgatjuk. Ahhoz, hogy gimpben tudjuk elvégezni ezt a feladatot, be kell másolnunk a Lisp forrást, a gimp program script mappájába. Meg tudjuk neki adni, hogy mit írjon ki, majd középre igazítjuk, és megadhatunk neki még más paramétereket is, mint például a betűméretet, betűtípust és színeket.

Futtatjuk a programot a Script-fu terminálból:

```
(script-fu-bhax-mandala "Bátfai Norbert" "BHAX" "Montez" 120 1920 1080 ←  
' (255 0 0) "Shadows 3")
```

10. fejezet

Helló, Gutenberg!

10.1. Programozási alapfogalmak - Pici könyv

Bevezetés:

A könyvünk azzal indít, hogy leírja a követelményt, ami a bevezetés az informatikába nevű tantárgy, és a folytatást is megadja.

1. Fejezet::

A programozási nyelvek alapjait tisztázza a könyv, megismerkedünk néhány alap fogalommal. Három részre osztjuk a programozási nyelveket: gépi nyelv, assembly szintű nyelv és magas szintű nyelv. A következő alfejezetben osztályokra bontjuk a programnyelveket: Imperatív nyelvek, Deklaratív nyelvek és máselvű nyelvek. Ezeknek a csoportoknak tisztázzuk a tulajdonságait és alcsoportjait. Ezután A jegyzetben alkalmazott formális jelölésrendszereket nézzük meg, amelynek három típusa van: terminális, nem terminális és alternatíva. Az utolsó alfejezetben a programnyelvekről alapjairól van egy összegző.

2. Fejezet:

Ebben a fejezetben egy programozási nyelv alapeszközeit, alapfogalmait ismerjük meg. A fejezet elején megnézzük a karakterkészleteket, hogy miket lehet használni. A folytatásban a lexikális egységekről tanulunk. Olvashatunk a többkarakteres szimbólumokról, a szimbolikus nevekről, a címkékről, megjegyzésekről és iterálokról, rengeteg példával. A következő alfejezetünkben megnézzük a forrásszöveg összeállításának általános szabályait, majd az adattípusokat. először az egyszerű majd az összetett típusokat. Ezután tanulmányozzuk a nevesített konstansokat, a változókat és a fejezet végén részletesen végignézzük az alapelemeket az egyes nyelvekben.

3. Fejezet:

A harmadik fejezet a kifejezésekről szól. Elsőként olvashatunk az általános kifejezésekről, majd a C nyelvben lévő kifejezésekről.

4. Fejezet:

A negyedik fejezet az utasításokról szól, aminknek 9 fajtája van: 1. Értékadó utasítás, 2. Üres utasítás, 3. Ugró utasítás, 4. Elágaztató utasítások, 5. Ciklusszervező utasítások, 6. Hívó utasítás, 7. Vezérlésátadó utasítások, 8. I/O utasítások, 9. Egyéb utasítások.

5. Fejezet:

Az ötödik fejezetben a programok szerkezetéről van szó, ahol válaszokat kapunk általános kérdésekre. Megnézzük az alap programok felépítését. A fejezet további részében olvashatunk a hívási láncról és a rekurzióról, a másodlagos belépési pontokról, a paraméterkiértékelésről, paraméterátadásról, a blokkokról, a hatásköréről, a fordítási egységről és az egyenes nyelvek eszközeiről.

6. Fejezet:

A hatodik fejezet, ami egy kifejezetten rövid fejezet, az absztrakt adattípusokról szól, amik megvalósítják a bezárást vagy információ rejtést.

7. Fejezet:

: A hetedik fejezet a csomagról szól, ami az a programegység, amely egyaránt szolgálja a procedurális és az adatabsztrakciót. Ennek eszközei: típus, változó, nevesített konstans, saját kivétel, alprogram, csomag.

8. Fejezet:

A nyolcadik fejezet az ada fordításról szól. Megnézzük a pragákat majd a fordítási egységeket, ami adában lehet: alprogram specifikáció, alprogram törzs, csomag specifikáció, csomag törzs, fordítási alegység, valamint ezek tetszőleges kombinációja.

9. Fejezet:

A kilencedik fejezet a kivételkezelésről szól. Leginkább a PL/I kivételkezeléséről és az ada kivételkezeléséről.

10. Fejezet:

A tizedik fejezet a generikus programozásról szól, ami az újrafelhasználhatóság és így a procedurális absztrakció eszköze.

11. Fejezet:

A tizenegyedik fejezet a párhuzamos programozás elvégzéséről szól, és, hogy milyen eszközökre van szükség ehhez.

12. Fejezet:

A tizenkettedik fejezet a taszkról szól, ami szükséges a párhuzamos programozás megvalósításához. Erről részletesen olvashatunk, és példákkal is alá van támasztva.

13. Fejezet:

A tizenharmadik fejezet az input/outputról, és annak eszközeiről, ami a Fortran, Cobol, PL/I, Pascal, ADA és a C.

14. Fejezet:

A tizenegyedik és egyben utolsó fejezet az implementációs kérdésekről szól. Megnézzük különböző területeit és kapcsolóit.

10.2. Programozás bevezetés - KERNIGHANRITCHIE könyv

[KERNIGHANRITCHIE]

Megoldás videó: <https://youtu.be/zmfT9miB-jY>

1. Fejezet:

A könyv az alapfogalmakkal és ismeretekkel kezdi el a bemutatkozást (változók, állandók, aritmetika, vezérlési szerkezetek, függvények, ill. az egyszerű adatbevitel és -kivitel), hogy az olvasó minél előbb képes legyen programot írni. A legegyszerűbb programmal kezdünk: a "Hello World!"-el. Annyi különbséggel, hogy itt "Hello mindenki!"-t írunk ki. A második feladatban a változókkal ismerkedünk meg, egy Fahrenheit-fok Celsius-fok táblázat kiíró programmal. Ebben a fejezetben olvashatunk a kommentekről is először. A következő feladatban a `for()` ciklusról van szó. Ugyan azt a táblázatot használjuk mint az előző feladatnál. A következő feladatban a szimbolikus állandókat nézzük meg. Az ötödik alfejezetünkben a karakterekkel foglalkozó függvényekkel foglalkozunk (beolvasás, kiírás, számlálása, sorok számlálása, szavak számlálása). A következő feladatban a tömböket tanulmányozzuk, a programunk megszámolja a karaktereket és üres helyeket egy beolvasott szövegben. Ezután függvényekkel dolgozunk, egy függvény segítségével hatványozunk. A fejezet végén megnézzük az argumentumokat és részletesebben tanulunk a tömbökről és a változókról.

2. Fejezet:

A második fejezetben a típusokról, operátorokról és fejezetekről van szó. Megismerkedünk a változónevekkel, adattípusokkal és méretekkel, állandókkal, deklarációkkal, aritmetikai operátorokkal, relációs és logikai operátorokkal, típuskonverziókkal, inkrementáló és dekrementáló kifejezésekkel, feltételes kifejezésekkel és a `precendia` és a kifejezés kiértékelési sorrendjével. Ebbe a fejezetbe már nem konkrét programokat írunk meg, hanem kódcsipeteken keresztül mutatja be a könyv a dolgokat.

3. Fejezet:

A harmadik fejezetben a vezérlési szerkezetek ismerkedhetünk meg. Bemutatja a könyv az olyan utasításokat mint `if-else`, `else-if`, `switch`, `while` és `for` ciklus, `do-while`, `break` és `continue`, `goto` és a címkék.

4. Fejezet:

A negyedik fejezetben a függvények és programok szerkezetét mutatja be a könyv, egy bővebb formában. Először megismerkedünk a függvényekkel kapcsolatos alapfogalmakkal, és egyszerű függvényekkel, majd rátérünk a nem egész értékkel visszatérő függvényekre is. Folytatjuk a külső változókkal és az érvényességi tartomány szabályaival, majd megnézzük a header állományokat, a statikus változókat, regiszterváltozókat, blokkstruktúrákat, változók inicializálását, rekurziót és végül a C előfeldolgozó rendszert.

5. Fejezet:

Az ötödik fejezetben a mutatókkal és tömbökkel ismerkedünk meg. A könyv bemutatja a mutatókat, címeket, függvényargumentumokat és tömböket három alfejezeten keresztül, és van néhány ábra is, amely sokat segíthet a megértésükben. Ezek után megnézzük a címaritmetikát, karaktermutatókat és függvényeket, mutatótömböket és mutatókat megcímző mutatókat, többdimenziós tömböket, mutatótömbök inicializálását, mutatók és többdimenziós tömböket, parancssor-argumentumokat, függvényeket megcímző mutatókat és megnézzük a bonyolultabb deklarációkat is.

6. Fejezet:

A hatodik fejezetben a fruktúrákkal ismerkedhetünk meg. Az elején kezdi a könyv, mint minden mással is. Először megismerkedünk az alapfogalmakkal, aztán továbbmegyünk az alap struktúrákra és függvényekre. Ezek után rátérünk a struktúratömbökre, struktúrákat kijelölő mutatókra, önhivatkozó struktúrákra, keresésre táblázatban, a `typedef` utasításokra, `union`okra és a bitmezőkre. Ennél a fejezetnél is vannak ábrák az elején, ami segíti a struktúrák megértését.

7. Fejezet:

A hetedik fejezetben az adatbevitelről és az adatkivitelről tanulhatunk. Ahogy már megszokhattunk az alapokkal indít a könyv, a standard adatbevitel és kivitellel. Aztán rátérünk már a formátumozott adatki-

vitelre a printf függvény segítségével, majd megnézzük a változó hosszúságú argumentumisták kezelését, formátumozott adatbevítelt a scanf függvénnyel, hozzáférést az adatállományokhoz, hibakezelést az stderr és exit függvényekkel, szövegsorok beolvadását és kiírását és a további könyvtári függvényeket. Bemutatja a könyv az alapvető hibákat, így nekünk már nem kell belefutnunk ezekbe.

8. Fejezet:

A nyolcadik és egyben utolsó fejezetben tanulmányozzuk a kapcsolódást a UNIX operációs rendszerhez. Ebben a fejezetben olyan dolgokkal ismerkedünk meg, mint az állományleírók, alacson szintű adatbevétel és adatkivétel amelyet a read és write függvényekkel segít elő, az open, create, close és unlink rendszerhívásokkal és a véletlenszerű hozzáféréssel az lseek függvénnyel. Az utolsó három alfejezetben pedig példákon keresztül mutatja be a könyv az fopen és getc függvények megvalósítását, katalógus kiírását és tárterület lefoglaló programot.

Összegzés:

Összességében a könyv jól bemutatja a C programnyelvhez szükséges dolgokat. Mindent az alapoktól indít, így nem szükséges a könyv olvasása előtt semmilyen tudással rendelkezni, ahhoz, hogy megértsük. Rengeteg példát és kódcsipetet használ a könyv, amelyek ráadásul be is vannak kommentezve, így mindenről világos, hogy mit csinál.

10.3. Programozás - BME C++ könyv

[BMECPP]

Kivételkezelés

A fejezetben először érzékelteti a könyv, a hagyományos hibakezelés problémáit, majd ismerteti a kivétel alapú megoldás szintaktikáját és mechanizmusát. Ezt megmutatja néhány gyakorlati példán keresztül

Mi most a kivételek használatának alapjaival fogunk foglalkozni. Először megismerkedünk a hagyományos hibakezeléssel, ahol egy hibás esetek kezelésére jellemző klasszikus megoldást láthatunk. Láthatjuk, hogy az összes hibás esetet a mainen belül kezeljük.

A későbbiekben a kivételkezelés alapjairól lesz szó, ami biztosítja, hogy, ha hibát találtunk, akkor a "futás" azonnal a hibakezelő ágon folytatódik. Azonban nem csak hibák, hanem bármely kivételes esetben használható a megoldás. A mainbe egy try-catch blokkot kell használnunk. A try-ba beleírjuk a normál működés kódját, a catch-ba pedig a hibakezelés kódot. A throw kulcsszóval kivételt dobunk, amit a catch elkap. A ValidateAndPrepare függvény pData paramétere NULL, count paramétere pedig kisebb 0-nál. A save függvényben a fájl megnyitása nem sikerül, és az fopen NULL pointer tér vissza.

Az try-catch blokkok egymásba is ágyazhatók. Így lehetőség van arra, hogy alacsonyabb szinten is kezeljék a kivételt magasabb szint mellett.

Az elkapott kivételt a throw kulcsszó paraméter nélküli alkalmazásával is ujradozhatjuk. A hívási verem visszacserélésének azt nevezzük, amikor egy kivétel dobásakor, annak elkapásáig a függvény hívási láncban lefelé haladva az egyes függvények lokális változói felszabadulnak. A kivétel dobása és elkapása közt kód futhat le.

III. rész

Második felvonás

Bátf41 Haxor Stream

A feladatokkal kapcsolatos élő adásokat sugároz a <https://www.twitch.tv/nbatfai> csatorna, melynek permanens archívuma a <https://www.youtube.com/c/nbatfai> csatornán található.

DRAFT

11. fejezet

Helló, Arroway!

11.1. A BPP algoritmus Java megvalósítása

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

11.2. Java osztályok a Pi-ben

Az előző feladat kódját fejleszd tovább: vizsgáld, hogy Vannak-e Java osztályok a Pi hexadecimális kifejtésében!

Megoldás videó:

Megoldás forrása:

Tanulságok, tapasztalatok, magyarázat...

IV. rész

Irodalomjegyzék

DRAFT

11.3. Általános

[MARX] Marx, György, *Gyorsuló idő*, Typotex , 2005.

11.4. C

[KERNIGHANRITCHIE] Kernighan, Brian W. & Ritchie, Dennis M., *A C programozási nyelv*, Bp., Műszaki, 1993.

11.5. C++

[BMECPP] Benedek, Zoltán & Levendovszky, Tihamér, *Szoftverfejlesztés C++ nyelven*, Bp., Szak Kiadó, 2013.

11.6. Lisp

[METAMATH] Chaitin, Gregory, *META MATH! The Quest for Omega*, http://arxiv.org/PS_cache/math/pdf/0404/0404335v7.pdf , 2004.

Köszönet illeti a NEMESPOR, <https://groups.google.com/forum/#!forum/nemespor>, az UDPROG tanulószoba, <https://www.facebook.com/groups/udprog>, a DEAC-Hackers előszoba, <https://www.facebook.com/groups/DEACHackers> (illetve egyéb alkalmi szerveződésű szakmai csoportok) tagjait inspiráló érdeklődésükért és hasznos észrevételeikért.

Ezen túl kiemelt köszönet illeti az említett UDPROG közösséget, mely a Debreceni Egyetem reguláris programozás oktatása tartalmi szervezését támogatja. Sok példa eleve ebben a közösségben született, vagy itt került említésre és adott esetekben szerepet kapott, mint oktatási példa.